

Organizatori:

Societatea Română de Bioetică
Center for Socio-Economic Studies and Multiculturalism

Sub egida:

Universității de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
Colegiului Medicilor din România

15 *A XV-a*
Conferință Națională de
bioetică
cu participare internațională

10-12 decembrie 2020 * eveniment online

Volum de Rezumate

Provocări etice
în pandemia
COVID-19

www.conferintadebioetica.ro

Cuprins

Repere etice în strategia de prioritizare a vaccinării populației contra SARS-COV-2	7
<i>Maria Aluaș</i>	
Ethical references in the population vaccination prioritization strategy against the SARS-COV-2 VIRUS.....	8
<i>Maria Aluaș</i>	
Diversitatea genetică în reproducerea SARS-CoV-2 pe model experimental. Studiu meta-analitic	9
<i>Adriana Amfim, C. Cristin, Violeta Elena Simion, Monica Parvu, Mădălina Belous</i>	
Profitorii pandemiei 1: COVID-19, doar ”o exagerare din capul oamenilor”: de la marketing la (pseudo)știință	10
<i>Milka Apostu, A. Dumbravă</i>	
Exploiting the Pandemic 1: COVID-19, “Our feelings don’t do arithmetic very well”: The Long, Bumpy Road from Marketing to (Pseudo)science	11
<i>Milka Apostu, A. Dumbravă</i>	
Profitorii pandemiei 2: De la o ”exagerare din capul oamenilor” la o criză a sănătății mentale: prea mult marketing, prea puțină știință	12
<i>Milka Apostu, A. Dumbravă</i>	
Exploiting the Pandemic 2: Our Feelings did Such Great Arithmetic We’re Now in The Middle of a Mental Health Pandemic (Are We?): Too Much Marketing, Too Little Science.....	13
<i>Milka Apostu, A. Dumbravă</i>	
Spațiul medical între multiple “tranziții” epidemiologice	14
<i>D. Botezat</i>	
Pandemie și ecologie	15
<i>M.G. Buta, Liliana Buta</i>	
Etica relației om-animal în pandemia COVID-19.....	16
<i>C. Coman, Diana Ancuța</i>	
Ethics of the human-animal relationship in the COVID-19 pandemic.....	17
<i>C. Coman, Diana Ancuța</i>	
Chirurgia maxilo facială în timpul pandemiei COVID 19.....	18
<i>Vi. Covrig, V. Costan, C. Budacu, Ioan Beatrice</i>	
Provocări etice datorate alocării resurselor în timpul pandemiei COVID-19	19
<i>Z. Crăiniceanu, Ica Secoșan, Vi. Bloancă, Daciana Grujić, Fl. Bodog, T. Bratu</i>	

Ethical challenges due to resource allocation during the COVID-19 pandemic.....	20
<i>Z. Crainiceanu, Ica Secosan, Vl. Bloanca, Daciana Grujic, Fl. Bodog, T. Bratu</i>	
Pandemia COVID-19 ar trebui să servească drept argument pentru o aplicare universală a justiției în stabilirea politicilor globale de îngrijire a sănătății	21
<i>Iuliana Diac, G.C. Curca, F. Perde, Violeta Ionela Chirica, Larisa Adela Udristioiu</i>	
Implicațiile bioetice ale utilizării unui vaccin ARNm împotriva virusului SARS-COV2	22
<i>Ioana Diaconescu, S. Hostiuc, G.C. Curcă, Larisa Udriștioiu</i>	
Bioethical implications of using an mRNA-SARS-COV2 vaccine.....	23
<i>Ioana Diaconescu, S. Hostiuc, G.C. Curcă, Larisa Udriștioiu</i>	
Contribuția eticii la dezvoltarea sistemului de sănătate	24
<i>Cornelia Margareta Găspărel</i>	
Bazarul comunicațional și lumile noastre în vremea pandemiei	25
<i>Cristina Gavriluță</i>	
Aspecte etice cu privire la asistența medicală ambulatorie de gastroenterologie în perioada COVID	26
<i>Elena Gologan, A.N. Gologan</i>	
Decizia de a nu resuscita în contextul pandemiei COVID-19	27
<i>I.C. Gramma, Beatrice Ioan, Gema Bacoanu</i>	
“Do not resuscitate” order in the context of COVID-19 pandemic	28
<i>I.C. Gramma, Beatrice Ioan, Gema Bacoanu</i>	
Aspecte etice ale procesului de instituționalizare a copiilor din focarele cu tuberculoză .29	
<i>Rodica Gramma, Elena Cernăuțeanu, Adriana Paladi</i>	
Ethical aspects of the institutionalization process of children from outbreaks of tuberculosis.....	30
<i>Rodica Gramma, Elena Cernăuțeanu, Adriana Paladi</i>	
Comunicarea contradictorie în pandemia COVID-19 - Experiența Republicii Moldova	31
<i>Rodica Gramma, Oleg Lozan</i>	
Contradictory communication in the COVID-19 pandemic - The Experience of the Republic of Moldova.....	32
<i>Rodica Gramma, Oleg Lozan</i>	
Provocări etice în cercetarea online	33
<i>Bianca Hanganu, Irina Smaranda Manoilescu, Beatrice Gabriela Ioan</i>	
Ethical challenges associated to online research	34
<i>Bianca Hanganu, Irina Smaranda Manoilescu, Beatrice Gabriela Ioan</i>	

Consecințele unei epidemii inevitabile. Cum a desființat pandemia o secție de spital? Participanți și victime. Julia.	35
<i>Orsolya Horber, K. Zilahi</i>	
The consequences of an inevitable outbreak. How did the pandemic dismantle a hospital ward? Participants and victims. Julia.	36
<i>Orsolya Horber, K.Zilahi</i>	
Depășirea competențelor în pandemii. O analiză etică	37
<i>S. Hostiuc, Oana-Maria Isailă, Ioana Diaconescu</i>	
Exceeding the medical competence in pandemics. An ethical analysis	38
<i>S. Hostiuc, Oana-Maria Isailă, Ioana Diaconescu</i>	
Policy decisions in healthcare. The cultural determinants	39
<i>Huib Wursten</i>	
Ezitatea față de vaccinare în contextul pandemiei COVID-19. Posibile cauze și soluții	40
<i>Beatrice Gabriela Ioan, Bianca Hanganu, Simona Carmen Ionescu, Irina Smaranda Manoiilescu</i>	
Vaccine hesitancy in the context of the COVID-19 pandemic. Possible causes and solutions.....	41
<i>Beatrice Gabriela Ioan, Bianca Hanganu, Simona Carmen Ionescu, Irina Smaranda Manoiilescu</i>	
Aspecte etice ale relației medic-pacient în context pandemic în cazul victimelor violenței domestice.....	42
<i>Oana-Maria Isailă, S. Hostiuc, G.C. Curcă</i>	
Ethical aspects of the physician-patient relationship in case of victims of domestic violence, in a pandemic context.....	43
<i>Oana-Maria Isailă, S. Hostiuc, G.C. Curcă</i>	
Dezbateri etice cu privire la interacțiunea la distanță medic stomatolog-pacient.....	44
<i>Oana-Maria Isailă, Ioana Diaconescu, S. Hostiuc</i>	
Ethical debates regarding remote dental-patient interaction	45
<i>Oana-Maria Isailă, Ioana Diaconescu, S. Hostiuc</i>	
Discriminarea în contextul pandemiei COVID-19.....	46
<i>Oana-Maria Isailă, S. Hostiuc</i>	
Discrimination in the context of the COVID 19 pandemic.....	47
<i>Oana-Maria Isailă, S. Hostiuc</i>	
Managementul infecției cu SARS-COV-2	48
<i>Isabela Ioana Loghin, Adriana Florina Bahnă, Oana Manuela Secrieru, Irina Nistor, Cristina Nicolau, L. Prisacariu, F. Roșu, Carmen Mihaela Dorobăț</i>	
Pandemia cu SARS-CoV 2 și principiile eticii medicale	49
<i>V. Lupu</i>	

Dileme etice în pandemia COVID-19 - utilitarism versus kantianism	50
<i>S. Morar, Lilioara-Alexandra Muja</i>	
Ethical issues related to the COVID-19 pandemic - utilitarianism versus kantianism	51
<i>S. Morar, Lilioara-Alexandra Muja</i>	
Problematica alocării resurselor în contextul actualei pandemii COVID-19	52
<i>S. Morar, Elena Topîrcean</i>	
The issue of resource allocation in the context of the current COVID-19 pandemic.....	53
<i>S. Morar, Elena Topîrcean</i>	
Femei însărcinate diagnosticate cu COVID-19. Probleme socio-emoționale și riscul de stigmatizare.....	54
<i>Alexandra Ștefania Nadane</i>	
Pregnant women diagnosed with COVID-19. Socio-emotional problems and stigma risk	55
<i>Alexandra Ștefania Nadane</i>	
Naștere în pandemie - studiu despre impactul psihologic asupra femeilor a deciziei de a transforma spitale în unități COVID-19	56
<i>Alexandra Ștefania Nadane</i>	
Giving birth during the pandemic. How the decision to transform certain hospitals in dedicated COVID-19 medical units impacted women on psychological level	57
<i>Alexandra Ștefania Nadane</i>	
Bioetica în contextul viitoareii vaccinări anti COVID-19.....	58
<i>Anca Nitulescu, Iosefina Speers, Cătălina Rudencu, Anca Mihalcea, Geanina Dragnea</i>	
Implicațiile terapiei cognitiv comportamentale în schimbarea reprezentărilor despre boală	59
<i>Ancuța Elena Păduraru, Camelia Sopenaru</i>	
Implications of cognitive-behavioural therapy in changing illness representations	60
<i>Ancuta Elena Paduraru, Camelia Sopenaru</i>	
Dileme etice în managementul terapeutic al pacienților cu infecție SARS COV2.....	61
<i>Claudia Elena Pleșca, Maria Obreja, Oana Stămăteanu, Ioana Hunea, Delia Luchian, Camelia Bucur, Simona Apostu, Irina Dima, Tudorița Gabriela Pârângă, Larisa Miftode, Egidia Miftode, Daniela Leca</i>	
Ethical dilemmas in the therapeutic management of patients with SARS COV2 infection	62
<i>Claudia Elena Pleșca, Maria Obreja, Oana Stămăteanu, Ioana Hunea, Delia Luchian, Camelia Bucur, Simona Apostu, Irina Dima, Tudorița Gabriela Pârângă, Larisa Miftode, Egidia Miftode, Daniela Leca</i>	
Vaccinul COVID și geopolitica totalitară cu pretext sanitar.....	63
<i>M. Pușcașu</i>	

Restricții și libertăți: o analiză prin Engelhardt a conflictelor generate de măsurile privatoare la COVID-19	65
<i>T. Șt. Rotaru</i>	
Restrictions and liberties: an Engelhardt-framed analysis of conflicts generated by the measures targeting COVID-19.....	66
<i>T. Șt. Rotaru</i>	
Medicalizarea vieții sociale în perioada de pandemie. Riscuri etice.....	67
<i>A. Sandu</i>	
Medic – eroul pozitiv și negativ al pandemiei. Etica comunicării în spațiul public.....	68
<i>Ioana Silistraru</i>	
Healthcare workers - heroes and villains in Covid-19 pandemic. The ethical communication	69
<i>Ioana Silistraru</i>	
Provocări etice ale tehnologiilor digitale în gestionarea pandemiei COVID-19	70
<i>Simina Petra Simion, H. Jung</i>	
Ethical challenges of digital technologies in COVID-19 pandemic management.....	71
<i>Simina Petra Simion, H. Jung</i>	
Perspective etice asupra vaccinării obligatorii în context pandemic	72
<i>Andreea-Julia Somesan, I. Copoeru</i>	
Ethical approaches on the compulsory vaccination in a pandemic context.....	73
<i>Andreea-Julia Somesan, I. Copoeru</i>	
Pandemia COVID-19: între dreptul la viață privată și dreptul la informație	74
<i>Emanuela Stan, Alexandra Enache</i>	
COVID-19 pandemic: between the right to privacy and the right to information.....	75
<i>Emanuela Stan, Alexandra Enache</i>	
Provocări etice în centrele rezidențiale pentru persoane vârstnice din România.....	76
<i>C. Tarnovețchi, Maria Lepadatu, D. Balan</i>	
Ethical challenges in nursing homes in Romania	77
<i>C. Tarnovețchi, Maria Lepadatu, D. Balan</i>	
Contribuții etice în păstrarea demnității pacientului terminal.....	78
<i>Elena Toader, Andreea Decusara, T. Winsinger, Mirela Piscuc</i>	
Ethical contributions in preserving the dignity of the terminal patient.....	79
<i>Elena Toader, Andreea Decusara, T. Winsinger, Mirela Piscuc</i>	
COVID - 19 prin fereastra vârstei.....	80
<i>Elena Toader, T. Șt. Rotaru, D. Damir</i>	
COVID -19 through the age window	81

Elena Toader, T. Șt. Rotaru, D. Damir

Cum reacționează bioetica în pandemia COVID-19	82
<i>Elena Toader, Luiza Palmaru, T. Șt. Rotaru</i>	
How bioethics reacts in the COVID-19 pandemic	83
<i>Elena Toader, Luiza Palmaru, T. Șt. Rotaru</i>	
Pandemia COVID-19: ce fel de relație medic-pacient?	84
<i>Larisa Udristioiu, G.C. Curcă, Ioana Diaconescu</i>	
"Binele" făcut cu forța și binele făcut de Dumnezeu	85
<i>Mihail Adeodatus Ungureanu</i>	
Mama și copilul în contextul pandemiei COVID-19 - probleme etice	86
<i>Cristina Vasilescu, Alexandra Lăcătușu, Manuela Ștefan, Carmen-Mihaela Arteni, Ioana-Alina Harja-Alexa, C. Eva, M. Sapaniuc, Carmen Manciu</i>	
Mother and child in the context of the COVID-19 pandemic - ethical issues	87
<i>Cristina Vasilescu, Alexandra Lăcătușu, Manuela Ștefan, Carmen-Mihaela Arteni, Ioana-Alina Harja-Alexa, C. Eva, M. Sapaniuc, Carmen Manciu</i>	
Luarea deciziilor etice în pandemie	88
<i>I. Warter, L. Warter</i>	
Ethical decision making in pandemic	89
<i>I. Warter, L. Warter</i>	
Cultura și etica în pandemie. Nimic nou sub soare	90
<i>L. Warter, I. Warter</i>	
Culture and ethics in pandemic. Nothing new under the sun	91
<i>L. Warter, I. Warter</i>	

Repere etice în strategia de prioritizare a vaccinării populației contra SARS-COV-2

Maria Aluș

UMF Iuliu Hațieganu Cluj-Napoca, Departamentul de Sănătate Orală

Cuvinte cheie: pandemia Sars-Cov-2, strategii de vaccinare, repere etice.

Rezumat. Strategia de vaccinare a populației contra virusului SARS-CoV-2 a preocupat comunitatea științifică, medicală, dar și pe cei care trebuie să propună și să implementeze măsurile ce se impun pentru vaccinarea populației și ieșirea din pandemie. Scenariul ca întreaga populație să fie vaccinată nu este unul realist, din mai multe motive: refuzul unei părți a populației de a accepta să se vaccineze, dar și imposibilitatea efectivă de a produce doze suficiente pentru toți. Prin urmare, se impune luarea unor decizii prin care să se stabilească criteriile de selecție a celor care vor beneficia de primele doze de vaccin. Aceste criterii, la fel ca în cazul celor ce se aplică triajului, deschid dezbateri etice în jurul întrebării: cine sunt cei care vor beneficia primii de vaccin? Și care sunt reperele etice care orientează stabilirea acestor criterii? În această prezentare vom expune principale concepte etice care orientează strategiile de vaccinare contra Sars-Cov-2, precum și punctele problematice ale acestora.

Ethical references in the population vaccination prioritization strategy against the SARS-COV-2 VIRUS

Maria Aluș

U.M.P. „Iuliu Hațieganu“ Cluj-Napoca, Oral Health Department

Keywords: Sars-Cov-2 pandemics, Vaccination strategies, Ethical orientations.

Abstract. The strategy of vaccinating the population against the SARS-CoV-2 virus has concerned the scientific and medical community, but also those who should propose and implement the necessary measures for vaccinating the population and getting out of the pandemic. The scenario that the entire population to be vaccinated is not a realistic one, for several reasons: the refusal of a part of the population to accept to be vaccinated, but also the actual impossibility to produce sufficient doses for all. Therefore, it is necessary to make decisions to establish the criteria for selecting those who will benefit from the first doses of the vaccine. These criteria, as in the case of triage, open up ethical debates around the question: who will benefit from the initial supply? And what are the ethical principles that guide the criteria? In this presentation we will set out the main ethical concepts that guide Sars-Cov-2 vaccination strategies, as well as their problematic points.

Diversitatea genetică în reproducerea SARS-CoV-2 pe model experimental. Studiu meta-analitic

Adriana Amfim¹, C. Cristin^{1,2}, Violeta Elena Simion¹, Monica Parvu¹,
Mădălina Belous¹

¹Facultatea de Medicină Veterinară, Universitatea "Spiru Haret"

²I.N.C.D.M.M. "Cantacuzino"

Cuvinte cheie: model animal, diversitate genetică, SARS-CoV-2, receptori ACE 2

Sindromul respirator acut sever 2 este produs de un betacoronavirus (SARS-CoV-2) apărut în China, în 2019. În martie 2020, infecția cu noul coronavirus a fost clasificată de către OMS drept pandemia COVID-19. Studiile de specialitate în medicina translațională efectuate până în prezent sunt orientate spre selectarea celui mai eficient model animal care să reproducă boala, fiind deja cunoscut faptul că receptorii ACE2 (enzima de conversie a angiotensinei 2) servesc ca receptor funcțional de atașament al proteinei S- spike) sunt prezenți la om, câine, pisică etc., însă la șoarece (*Mus musculus*) aceștia lipesc, folosindu-se de aceea în studiile de cercetare, șoarecii transgenici umanizați JAX™ K18-hACE2 (B6.Cg-Tg[K18-ACE2]2PrImn/J). Scopul acestei meta-analize a fost realizarea unei evaluări de ansamblu a literaturii științifice de specialitate cu privire la selectarea celui mai bun candidat ca model animal de reproducere a bolii umane. Am folosit bazele de date PubMed/MEDLINE, Web of Science Core Collection și medRxiv/BioRxiv (materiale preprint) pentru cercetări originale publicate doar în limba engleză, din martie 2020 până în noiembrie 2020. Cercetarea de tip meta-analitic s-a efectuat în conformitate cu elementele de raportare preferate pentru recenzii sistematice și meta-analiza (PRISMA). Criteriile de incluziune au fost: stabilirea modelelor animale (șoarece, hamster, dihor, câine, pisică, primate non-umane etc.) pentru SARS-CoV-2, tratamentele ai vaccinurile, diversitatea genetică a gazdei în concordanță cu prezența receptorilor ACE 2. Criteriile de excludere au fost: cărțile, ghidurile și protocoalele, categorii de vârstă, genetică populațiilor. Prezenta meta-analiză subliniază avantajele și limitările distincte ale fiecărui model animal, accentul principal în diversitatea genetică a gazdei fiind asupra enzimei de conversie a angiotensinei 2 (ACE2), sugerând ca ACE2 poate fi necesar pentru infecție, dar nu este suficient pentru a determina boala.

Profitorii pandemiei 1: COVID-19, doar "o exagerare din capul oamenilor": de la marketing la (pseudo)știință

Milka Apostu¹, A. Dumbravă^{1,2}

¹Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași

²Institutul de Boli Cardiovasculare "Prof. Dr. George I.M. Georgescu" Iași

Cuvinte cheie: psihologie, metodologie, statistică, pandemie, coronavirus

În multe din situațiile excepționale determinate de catastrofe naturale sau antropice (molime, războaie civile sau interstatale, accidente industriale majore, crize economice severe etc.), apar o serie de inițiative care încearcă (și, adesea, reușesc) să profite de dezorganizarea socială, de restricțiile legislative, de reacțiile maselor speriate de oameni. Pandemia de COVID 19 nu face excepție. În primele săptămâni de la debutul european al infectării cu noul coronavirus, atunci când cei mai mulți specialiști infecționiști și epidemiologi, inclusiv forurile internaționale de profil, își declarau ignoranța în fața noii situații, mai mulți psihologi-vedetă nu s-au putut abține să nu declare plini de convingere că teama planetară de coronavirus nu reprezintă decât o distorsiune cognitivă dată de inabilitatea minții umane de a jongla cu probabilități matematice.

În același timp, odată cu agravarea rapidă a situației epidemiologice, în Marea Britanie echipa guvernamentală însărcinată cu gestionarea psiho-socială și comportamentală a situațiilor de criză s-a găsit în centrul unui scandal datorat faptului că cercetarea pe care își întemeia politicile guvernamentale de gestionare era cel puțin problematică, dacă nu pe de-a întregul dubioasă, la fel ca și cercetarea citată de autorii-vedetă care se grăbiseră să declare exagerate temerile planetare cu privire la pandemia de coronavirus. Lucrarea noastră trece în revistă problemele metodologice și, prin urmare, etice ale lansării unor opinii profesionale în contextul unei ignoranțe evidente și ubicue și în absența prezentării oricăror precizări privind limitele de moment al cunoașterii.

Exploiting the Pandemic 1: COVID-19, “Our feelings don’t do arithmetic very well”: The Long, Bumpy Road from Marketing to (Pseudo)science

Milka Apostu¹, A. Dumbravă^{1,2}

¹University “Alexandru Ioan Cuza” Iasi

²Institute of Cardiovascular Diseases “Prof. Dr. George I.M. Georgescu” Iasi

Keywords: psychology, methodological, statistics, pandemic, coronavirus

More often than not, whenever catastrophe strikes, be it natural or anthropic, dubious enterprises emerge, aiming (and often succeeding) to leverage the social unrest and anxiety generated by these crises. The COVID-19 pandemic is no exception. Just a few weeks after the first confirmed cases in Europe, as death tolls were already on the rise, and virologists and epidemiologists were cautious about making definitive claims, a few superstar psychologists were unreasonably quick on the draw, pointing out that the social panic generated by the emerging pandemic was irrational and a by-product of the human mind’s fallibility when evaluating mathematical odds.

Simultaneously, as the pandemic swiftly became deeply problematic, The Nudge Unit, UK’s government-appointed behavioral intervention team found itself at the heart of a scandal: the research supporting its policies (including calls to social distancing in the UK) was problematic to say the least, if not entirely dodgy, not unlike the research that had been cited earlier by the superstar psychologists to conclude that fears of COVID had been greatly exaggerated by our own minds. We review the methodological and, therefore, ethical issues of publicly disseminating professional advice without considering or discussing the (often severe) limits of the research such advice had originally been based on.

Profitorii pandemiei 2: De la o "exagerare din capul oamenilor" la o criză a sănătății mentale: prea mult marketing, prea puțină știință

Milka Apostu¹, A. Dumbravă^{1,2}

¹Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași

²Institutul de Boli Cardiovasculare "Prof. Dr. George I.M. Georgescu" Iași

Cuvinte cheie: psihologie clinică, psihoterapie, metodologie, statistică, pandemie

Odată cu agravarea rapidă a pandemiei de coronavirus, a devenit rapid clar că predicțiile făcute de psihologii vedetă care se grăbiseră la începutul anului să declare frica de pandemie ca fiind irațională fuseseră absurde. Din păcate, psihologia avea să fie prea puțin impresionată de acest eșec răsunător și avea să treacă rapid în extrema opusă, declarând alarmist că era evident că avem de-a face cu o pandemie a sănătății mentale declanșată de pandemia de Covid-19. Cu toate acestea, calitatea cercetării pe care s-au întemeiat aceste afirmații a fost, din nou, la fel de problematică precum în prima situație.

Explorăm în lucrarea de față două astfel de exemple de amestec nefast al marketingului în știință: un chestionar de frică de COVID pus pe piață implauzibil de rapid, cu suspiciuni serioase de fraudă, ajuns în mai puțin de 6 luni și în cercetarea din România și mai recenta afirmație alarmistă că 20% dintre pacienții Covid-19 ar dezvolta afecțiuni psihice în decurs de 90 de zile, bazată pe ignorarea cu vehemență a unor serioase limite metodologice ale studiului care a stat la originea acestei concluzii.

Exploiting the Pandemic 2: Our Feelings did Such Great Arithmetic We're Now in The Middle of a Mental Health Pandemic (Are We?): Too Much Marketing, Too Little Science

Milka Apostu¹, A. Dumbravă^{1,2}

¹University "Alexandru Ioan Cuza" Iasi

²Institute of Cardiovascular Diseases "Prof. Dr. George I.M. Georgescu" Iasi

Keywords: clinical psychology, psychotherapy, methodological, statistics, pandemic

As the COVID-19 pandemic became severely problematic earlier this year, it became crystal clear how wrong the few superstar psychologists who had rushed to declare the global fear of COVID as being irrational had been. Unfortunately, psychology would learn nothing from this very public fiasco and would swiftly declare the world was in the middle of a mental health pandemic that had been brought on by the coronavirus pandemic. Again, more often than not, the science behind these claims was shoddy, to say the least.

Our work explores two such cases of marketing's counterproductive involvement in science: a fear of COVID-19 scale that had been published and validated implausibly fast (a scale that has already been used in Romanian research), leading to suspicions of fraud and the more recent scaremongering quote claiming 20% of COVID-19 patients develop mental illnesses within 3 months of being diagnosed, a claim that was once again based on ignoring the severe methodological limitations of the study that was used to support this assertion.

Spațiul medical între multiple “tranziții” epidemiologice

D. Botezat

Universitatea de Medicină și Farmacie “Grigore T. Popa” Iași

Cuvinte cheie: tranziție epidemiologică, spital, spațiu medical

Organizarea spațiului medical și înzestrarea lui adecvată comportă adesea și problema existenței unei inerții în adaptarea acestuia în raport cu evoluțiile din societate și medicină. Însăși delimitarea “spațiului medical” între alte “spații sociale” este dependentă de înțelesurile și exigențele definite prin societate, medicină sau diversele situații epidemiologice cu care se confruntă populația. Pandemia Covid-19 a pus în evidență o nevoie acută de expansiune și reconfigurare a spitalelor, cu atât mai acută cu cât șocul a venit peste o tendință oarecum contrară de restrângere și concentrare, indusă de așa-numita “tranziție epidemiologică” către cronicizare. În condițiile anticipate de permanentizare a unei stări de incertitudine în plan epidemiologic, din perspectiva managementului sistemului sanitar, ar fi necesară găsirea unor soluții de arhitectură strategică a rezilienței spațiului medical bazate pe flexibilizare și acumularea unor “provizioane pentru risc”. Lucrarea de față, pe lângă încercarea unei explicitări a stadiului prezent de “tranziție epidemiologică”, explorează și câteva modele de răspuns potențial al sistemelor sanitare la aceste noi provocări.

Pandemie și ecologie

M.G. Buta¹, Liliana Buta²

¹*U.B.B. Cluj-Napoca*

²*Spitalul Județean de Urgență Bistrița*

Cuvinte cheie: molimă, știință, ecologie, smerenie

La începutul celui de-al III-lea mileniu al erei creștine, lumea este îngrozită de apariția unei maladii ciudate. Este vorba de un tip letal de pneumonie numita Sindromul Acut Respirator Sever (SARS), care a fost semnalată pentru prima dată în China. Secretomania specifică regimurilor comuniste a evitat alarmarea OMS, încă de la apariția primelor cazuri. După o perioadă de timp, molima a cuprins întreg globul pământesc, iar oamenii și-au dat seama că boala nu alege între bogați și săraci, între politicieni sau omul de rând. Cu toții au realizat că știința a devenit neputincioasă, iar pentru moment ea trebuie să devină smerită. Pe de altă parte, restricțiile impuse pentru limitarea răspândirii molimei au dus la însănătoșirea Creației, fapt ce ne determină să spunem că Dumnezeu își iubește în continuare opera.

Etica relației om-animal în pandemia COVID-19

C. Coman^{1,2,3}, Diana Ancuța^{2,4}

¹Universitatea "Spiru Haret", Facultatea de Medicină Veterinară, București, România

²Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Medico-Militară "Cantacuzino", Unitatea de Testare Preclinică, București, România

³Institutul Clinic Fundeni, Centrul de Excelență în Medicina Translațională, București, România

⁴Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară, Facultatea de Medicină Veterinară, București, România

Cuvinte cheie: etica animală, COVID-19, antropocentrism

Etica relației om-animal, denumită și etică animală, este complexă și depinde de mulți factori (obiceiuri, educație, religie). Ambele componente ale eticii animale, respectiv relația om-animal și modul de tratare a animalelor de către oameni au fost afectate în această pandemie.

Coronavirusurile sunt comune la mai multe specii de animale și pot fi transmise de la animale la oameni ca în COVID-19.

După evidențierea cauzei inițiale a bolii drept transmisia virusului de la animale la om, multe persoane au renunțat brusc la animalele lor de companie abandonându-le. Carantina și solitudinea a dus la creșterea adopției câinilor și pisicilor, însă apariția câtorva cazuri de COVID-19 la ele a dus rapid la creșterea abandonurilor.

Altă acțiune a omului în această pandemie a fost aceea a uciderii în masă a animalelor bănuite ca pot transmite virusul la oameni, exact ca la alte boli, victimele fiind acum animalele crescute pentru blană.

Cursa pentru producerea de tratamente/vaccinuri contra COVID-19 a dus la crearea multor modele experimentale de la rozătoare până la primatelor non-umane. Aceste studii au dus la o creștere a acceptării de către populație a utilizării animalelor în scopuri științifice dar și o la o degradare a statutului moral al animalelor care au ajuns în raportări instrumente de laborator.

Analiza eticii animale în pandemia COVID-19 arată că teoria antropocentrică a relației om-animal domină, iar teoria relațională a salvării sinelui și a celor apropiați este mai actuală ca oricând. Cu toate acestea relația noastră cu animalele trebuie să concilieze venerația față de viață cu inevitabilitatea uciderii.

Ethics of the human-animal relationship in the COVID-19 pandemic

C. Coman^{1,2,3}, Diana Ancuța^{2,4}

¹*"Spiru Haret" University, Faculty of Veterinary Medicine, Bucharest, Romania*

²*National Institute for Medical-Military Development Research "Cantacuzino", Preclinical Testing Unit, Bucharest, Romania*

³*Fundeni Clinical Institute, Center of Excellence in Translational Medicine, Bucharest, Romania*

⁴*University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine, Faculty of Veterinary Medicine, Bucharest, Romania*

Keywords: animal ethics, COVID-19, anthropocentrism

The ethics of the human-animal relationship, called animal ethics, is complex and depends on many factors (habits, education and religion). Both components of animal ethics, the human-animal relationship and the way animals are treated by humans, were affected in this pandemic.

Coronaviruses are common in many species of animals and can be transmitted from animals to humans as in COVID-19.

After highlighting the initial cause of the disease as the virus transmission from animals to humans, many people suddenly gave up their pets abandoning them. Quarantine and loneliness have led to increased adoption of pets, but the occurrence of several cases of COVID-19 in them has quickly led to increased abandonment.

Another human action in this pandemic was the mass killing of animals suspected of transmitting the virus to humans, just like other diseases, the victims now being animals raised for fur.

The race for COVID-19 treatments/vaccines has led to the creation of many experimental models from rodents to non-human primates. These studies have led to an increase in the acceptance by the population of the use of animals for scientific purposes but also to a degradation of the moral status of animals that have become laboratory instruments in reporting.

The analysis of animal ethics in the COVID-19 pandemic shows that the anthropocentric theory of the human-animal relationship dominates, and the relational theory of self-saving and those close to each other is more current than ever. However, our relationship with animals must reconcile life veneration with the inevitability of killing.

Chirurgia maxilo facială în timpul pandemiei COVID 19

Vl. Covrig¹, V. Costan^{1,2}, C. Budacu, Ioan Beatrice^{1,3}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași

²Clinica de Chirurgie Orala și Maxilo Facială Iași

³Institutul de Medicină Legală Iași

Cuvinte cheie: chirurgie maxilo facială, COVID -19, protecție

Introducere: Noul coronavirus (COVID -19) este o zoonoză cu un grad extrem de ridicat de contagiozitate cu transmitere pe cale aeriană determinată de virusul SARS-COV-2 fiind catalogată de către Organizația Mondială a Sănătății (OMS) drept urgență de sănătate publică. Acest virus a determinat până în prezent infectarea a peste 50 de milioane de oameni din întreaga lume și peste 1,2 milioane de decese. Ca urmare a modului de transmitere a virusului, și datorită teritoriului deservit chirurgia maxilo facială este una dintre specialitățile cele mai expuse.

Scopul acestei lucrări este de a realiza un review al literaturii de specialitate privind modul de abordare și managementul pacienților ce prezintă afecțiuni în teritoriul maxilo facial în timpul pandemiei COVID 19 precum și abordarea pacienților infectați cu virusul SARS-COV-2 ce prezintă simultan și patologiei specifice teritoriului OMF utilizând datele specifice din literatură.

Material și metodă: Am utilizat baza electronică de date PUBmed, realizând căutarea în limba engleză folosind drept cuvinte cheie termenii "maxillo facial", "surgery", "covid 19".

Concluzii: Pandemia COVID-19 reprezintă o încercare deosebită pentru sistemul medical mondial și pentru toți cei implicați. Sunt necesare modificări ale infrastructurii de triaj al pacienților, internare, monitorizare cât și externare ale acestora, scopul fiind atât protecția pacienților cât și a personalului medical prin utilizarea corectă a echipamentului personal de protecție.

Provocări etice datorate alocării resurselor în timpul pandemiei COVID-19

Z. Crăiniceanu¹, Ica Secoșan¹, Vl. Bloancă¹, Daciana Grujic¹, Fl. Bodog², T. Bratu¹

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Victor Babeș" din Timișoara

²Facultatea de Medicină, Universitatea Oradea

Declanșarea bolii COVID-19 a pus o presiune semnificativă asupra sistemului de sănătate românesc deja copleșit, generând discuții cu privire la alocarea resurselor și a deciziilor medicale în conformitate cu standardele de îngrijire în situații de criză. Scopul nostru este să dezbatem alocarea resurselor și a provocărilor etice aferente sistemului de sănătate din România, privind principiile etice esențiale: dreptul universal la asistență medicală, binefacere, non-maleficență și justiție. Accesul tuturor persoanelor la resursele medicale trebuie să fie egal, iar spitalele să își asigure funcționalitatea în condiții optime atât pentru pacienții afectați de COVID-19, cât și pentru bolnavii non-COVID. Alocarea unor resurse limitate de asistență medicală, reorganizarea spitalelor, reducerea activității în alte specialități medicale, restrângerea spațiului de lucru, pot duce la întârzieri în tratament, la agravarea stării medicale, la morbiditate și mortalitate. Sunt necesare reglementări substanțiale, care să permită pacienților cu diverse patologii accesul neîngrădit la facilitățile sistemului medical. În opinia noastră, întârzierea tratamentului medical pentru pacienții non-COVID-19 poate fi dăunătoare sistemului medical pe termen lung și, prin urmare, intensifică situația existentă, prin creșterea presiunii asupra sistemului de sănătate din România.

Ethical challenges due to resource allocation during the COVID-19 pandemic

Z. Crainiceanu¹, Ica Secosan¹, Vl. Bloanca¹, Daciana Grujic¹, Fl. Bodog², T. Bratu¹

¹"Victor Babeş" University of Medicine and Pharmacy Timisoara

²Faculty of Medicine, University of Oradea

The outbreak of coronavirus disease (COVID-19) brought tremendous pressure on already overwhelmed Romanian health system, sparking discussion about allocation of resources and medical decisions under crisis standards of care. Our aim is to discuss resource allocation and related ethical challenges to the Romanian healthcare system, related to the main ethical principles: universal right to healthcare, beneficence, non-maleficence, and justice. Everyone should be treated fairly in allocating resources, while hospitals must be as functional as possible for COVID-19 patients, as well as for non COVID-19 patients. Allocating limited healthcare resources, reorganizing hospitals, reducing activity in other medical specialties, restricting the workspace, may lead to delays in treatment, worsening of the medical condition, morbidity and mortality. We need more considerate regulations that give equal consideration for non-COVID-19 patients. In our opinion, delaying medical treatment for non-COVID-19 patients may be harmful to the healthcare system on the long run, and thus exacerbating the existing situation, by increasing the burden on Romanian healthcare system.

Pandemia COVID-19 ar trebui să servească drept argument pentru o aplicare universală a justiției în stabilirea politicilor globale de îngrijire a sănătății

*Iuliana Diac^{1,2}, G.C. Curca^{1,2}, F. Perde^{1,2}, Violeta Ionela Chirica^{1,2},
Larisa Adela Udristoiu²*

¹Institutul Național de Medicină Legală "Mina Minovici", București

²Facultatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila", București

Cuvinte cheie: COVID-19, politici de sănătate, justiția

Introducere: Justiția este un principiu complex sau la fel de complicat pe cât vrem să-l facem pentru a ne raționaliza acțiunile. Beauchamp și Childress, 1979, încep să prezinte acest principiu cu exemplul unei distribuții arbitrare, fiind unul dintre cele mai simple concepte pentru alocarea resurselor.

Materiale și metode: Analiza principiului justiției și a eticii alocării resurselor limitate.

Discutii: Ceea ce ne face atât de diferiți la nivel de Sistem de sănătate publică este simplu însă, motive pecuniare - care generează diferențe sociale la nivel mondial. Astfel având o argumentare etică pentru conceptul de justiție, respectiv direcțiile de sănătate publică - axată pe salvarea celor mai multe vieți în timpul acestei pandemii și pentru spitale să se ghideze pe evitarea celui mai rău rezultat-triaj, ne propunem să argumentăm, în ceea ce privește vaccinurile COVID-19, o aplicare globală a justiției pentru această boală transmisibilă într-un context global.

Concluzii: Susținem un cadru etic, care ține cont considerații financiare, pentru a asigura o intervenție globală de îngrijire în sănătății efectuată cu justiție, susținând afirmația unui program global de vaccinare care poate fi considerat o politică globală de îngrijire în sănătate în prevenirea răspândirii bolilor transmisibile.

Implicațiile bioetice ale utilizării unui vaccin ARNm împotriva virusului SARS-COV2

Ioana Diaconescu¹, S. Hostiuc^{1,2}, G.C. Curcă^{1,2}, Larisa Udriștioiu¹

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București

²Institutul Național de Medicină Legală "Mina Minovici" București

Cuvinte cheie: COVID-19, vaccin ARNm, principii bioetice

Introducere: Contextul pandemic declanșat de virusul SARS COV2 reprezintă o provocare științifică pentru găsirea unui tratament rapid și eficient ce duce într-un mod semnificativ la scăderea morbidității și a mortalității. Au fost depuse eforturi considerabile în sensul dezvoltării unui vaccin eficient într-un interval scurt de timp, dar acestea trebuie realizate în acord cu respectarea principiilor de bioetică.

Materiale și metode: Este analizat vaccinul bazat pe o secvență de ARNm. Acesta s-a dovedit recent a fi calea cu rata de succes cea mai înaltă.

Discuții: Dezvoltarea unui vaccin este o procedură laborioasă desfășurată pe o perioadă îndelungată de timp, care în cazul pandemiei actuale își are etapele de dezvoltare a trialurilor clinice mult scurtate. Prețul scurtării etapelor trialurilor clinice poate afecta de asemenea beneficiile potențiale, mai ales având în vedere suprapunerea unor faze de testare preclinice și clinice. Rata mare de decese înregistrate crește vulnerabilitatea participantului la trialul clinic și un consimțământ informat cât mai detaliat este necesar, generând de asemenea un potențial deficit de informare prin creșterea marcată a informațiilor care sunt puse la dispoziția subiectului, fără o analiză corespunzătoare a informației necesitate de către participanții studiului.

Concluzii: Un vaccin ARNm este actual dorit întocmai deoarece poate fi produs rapid, însă accelerarea procesului translațional pune la îndoială siguranța sa și cu precădere la riscurile potențiale de apariție a unor reacții adverse pe termen lung.

Bioethical implications of using an mRNA-SARS-COV2 vaccine

Ioana Diaconescu¹, S. Hostiuc^{1,2}, G.C. Curcă^{1,2}, Larisa Udriștioiu¹.

¹University of Medicine and Pharmacy "Carol Davila" Bucharest

²National Institute of Forensic Medicine "Mina Minovici" Bucharest

Keywords: COVID-19, mRNA vaccine, bioethical principles

Introduction: The pandemic triggered by the SARS COV2 virus poses a significant scientific challenge to find a quick and effective way to decrease the morbidity and mortality. Considerable efforts have been made to develop an effective vaccine in a short period of time; they should be done with full compliance with the principles of research ethics.

Methods: A vaccine based on an mRNA sequence has recently been shown to be the path with the highest success rate. However, the development of a vaccine is a time consuming procedure, and during the current pandemic the translational process from bench to bedside has been shortened.

Discussions: The potential benefits of shortening the stages of clinical trials are questionable, especially given the overlapping of preclinical and clinical testing phases. The high death rate increases the participant vulnerability in the clinical trial and an informed consent is required, generating subsequently a potential lack of information by increasing the amount of available data to the subject, without a proper analysis of the actual information needed by the study participants.

Conclusion: An mRNA vaccine is currently desired precisely because it can be quickly produced, but the acceleration of the translational process calls into question its safety and especially the potential risks of long-term side effects.

Contribuția eticii la dezvoltarea sistemului de sănătate

Cornelia Margareta Gășpărel

Iași, România

Cuvinte cheie: etică, valori, sănătate, recompensare, realizare, principiile Caux Round Table, "managementul etic al riscului"

Medicii cunosc cel mai bine valoarea timpului și costurile realizării stării de sănătate a unui pacient sau a unei categorii de populație, cu alte cuvinte calitatea vieții populației. În zona medicală, cel mai bun exemplu al modului în care apar și se dezvoltă anumite instituții, este povestea Crucii Roșii Internaționale și a elvețianului Jean-Henry Dunant. SARS Cov 2 nu este bătălia din orașul Solferino, din nordul Italiei, dar se poate constitui într-un context care să contribuie la dezvoltarea sistemului de sănătate, punând accentul pe calitatea serviciilor, pe managementul etic al riscului bazat pe principiile Caux Round Table și, nu în ultimul rând valorizând dezvoltarea umană. Scrierea cărții "Amintiri de la Solferino" și inițierea Comitetului internațional al asociațiilor de ajutorare pentru îngrijirea răniților, i-au adus lui Henry Dunant o serie de dificultăți financiare, care în timp au determinat sărăcie și pierderea respectului social, dar organizația pe care a creat-o a crescut, iar ideile de bază au câștigat o acceptare treptată, motiv pentru care vorbim astăzi de Crucea Roșie Internațională. Pentru munca și eforturile sale, Henry Dunant va fi recompensat de către Comitetul Nobel din Norvegia cu Premiul Nobel pentru Pace (1901).

Bazarul comunicațional și lumile noastre în vremea pandemiei

Cristina Gavriluță

Universitatea "Alexandru Iona Cuza" Iași, Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice

Cuvinte cheie: pandemie, infodemie, comunicare, realitate lichidă, realitate aparentei, aparența realității

Pandemia a fost o perioadă propice exersării și exacerbării a tot felul de stiluri comunicaționale. Agenda publică a fost inundată de tot felul de știri: oficiale și mesaje mobilizatoare, analize științifice, comunicare politică, comunicare în răspăr și teorii conspiraționiste, comentarii și păreri personale. În fața avalanșei de informații oamenii percep și înțeleg diferit cifrele. Astfel, putem identifica mai multe tipologii umane și în funcție de felul în care sunt receptate cifrele care circulă în legătură cu covid-19: optimistul, pesimistul, circumspectul, indiferentul sau specialistul. Fragmentarea opiniilor, scăderea consensului și a solidarității sunt consecințele acestui climat infodemic care distribuie conținut fără să producă cu adevărat conținut. Ceea ce se comunică azi pe tema Covid-19 nu este decât o parte sau o versiune cu multiple fațete ale acestei realități. Teoria combinatorică a lui I.P. Culianu sau abordările hermeneutice ale lui Ștefan Afloroaei ne-au fost utile în interpretarea realității pandemice. Ceea ce se comunică este partea cea mai prezentă și vocală acum, în viețile noastre, dar nu singura. Cert este că comunicarea construiește realitatea și o face să ființeze. Cu siguranță, perioada postpandemică va scoate la iveală și alte fețe ale acestor vremuri fără a se epuiza vreodată toate versiunile posibile.

Aspecte etice cu privire la asistența medicală ambulatorie de gastroenterologie în perioada COVID

Elena Gologan, A.N. Gologan

Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași

Cuvinte cheie: ambulatoriu gastroenterologie, Covid

Începând din martie 2020, pandemia Covid a adus schimbări importante în sistemele de asistență medicală pe toate specialitățile. Închiderea temporară a numeroase cabinete ambulatorii de gastroenterologie a dus la lungirea listelor de așteptare care s-a repercutat nebenefic pentru pacienți mai ales pentru investigațiile de tip endoscopic, noile norme de igienizare a laboratoarelor de endoscopie și de distanțare temporară a pacienților ducând la prelungirea excesivă a listelor de așteptare. Dacă pentru consultațiile cazurilor noi urgente există alternativa serviciilor de primire urgențe, dacă pentru pacienții cronici stabili există posibilitatea de prelungire a schemelor terapeutice prin medicul de familie iar o întârziere a reevaluării clinice nu ridică adesea nici o problemă, pentru cazurile noi fără un diagnostic cert și care nici nu se constituie în urgențe lucrurile stau diferit. Între aceste cazuri au fost pacienți cu afecțiuni oncologice la care întârzierea stabilirii diagnosticului a dus la schimbarea stadiului bolii într-unul mai avansat și implicit alterarea șansei de succes terapeutic. Mai mult, accesul tardiv al acestei categorii de pacienți la investigațiile endoscopice a lungit adesea timpul de stabilire a unui diagnostic. Deoarece unele boli digestive pot avea simptome similare cu Covid: febra (în colecistite), diaree (boli inflamatorii intestinale, colite, cancere), dureri abdominale (în cancere, boli funcționale), tuse (în boala de reflux gastroesofagian) trebuie, ca medici, să privim reticent discriminarea de acces la consultație a pacienților ce prezintă aceste simptome. Desfășurarea activității în cabinetele de gastroenterologie în perioada Covid a implicat adaptarea continuă la noi norme efective și relaționale, unele generatoare de dileme etice.

Decizia de a nu resuscita în contextul pandemiei COVID-19

I.C. Gramma¹, Beatrice Ioan¹, Gema Bacoanu^{1,2}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași

²Institutul Regional de Oncologie Iași

Cuvinte cheie: resuscitare, decizii, pacient, pandemia COVID-19

Decizia de a nu resuscita (DNR) se aplică pentru evitarea resuscitării cardio-pulmonare în situațiile când aceasta devine inutilă. Ca orice procedeu clinic, se bazează pe de o parte pe maximizarea beneficiilor și minimizarea riscurilor, iar pe de altă parte pe respectarea autonomiei și demnității pacientului. Însă, acestea sunt influențate de urgența situației și de incapacitatea pacientului de a decide. Pandemia COVID-19 a impus bariere suplimentare în procesul de luare a deciziei cu privire la resuscitare. Zilnic crește numărul celor care au nevoie de terapie intensivă și, implicit a situațiilor în care este necesară luarea deciziilor cu privire la resuscitarea cardio-pulmonară. Totodată, sistemele medicale se confruntă cu dotare insuficientă cu echipamente și personal. Medicii sunt puși în situația de a-și asuma, cu o mare încărcătură morală, responsabilitatea pentru decizia DNR, luată unilateral, printr-o abordare pragmatică, motivată prin irosire de timp și consumabile, precum și expunere la virus. O astfel de abordare paternalistă ignoră opinia pacientului asupra propriului tratament, refuzându-i dreptul la autonomie. Însă, atunci când alternativa este moartea, oricare ar fi riscul, acesta ar trebui acceptat. Devine o problema determinarea limitei și condițiilor unei astfel de decizii. În lucrare este analiza datelor la nivel internațional cu privire la deciziile DNR luate de către medici și criteriile care au stat la baza acestora. Autorii concluzionează că atunci când este greu de realizat resuscitarea tuturor pacienților, iar decizia DNR este etic inacceptabilă, este critic necesară crearea unui protocol dedicat stării de criză, ce ar proteja medicii și pacienții.

“Do not resuscitate” order in the context of COVID-19 pandemic

I.C. Gramma¹, Beatrice Ioan¹, Gema Bacoanu^{1,2}

¹“Grigore T. Popa” University of Medicine and Pharmacy Iasi

²Regional Institute of Oncology Iasi

Keywords: CPR, decision, patient, COVID-19 pandemic

“Do not resuscitate” order (DNR) is issued to avoid cardio-pulmonary resuscitation in situations when it becomes futile. Like any other medical procedure, it is based on the “maximum benefit – minimum risk” principle, on one hand, while also respecting the patient's autonomy and dignity. However, they are influenced by the urgency of the situation and the patient's inability to decide. The COVID-19 pandemic poses additional challenges for the process of taking a decision regarding resuscitation. The number of those who need intensive care is increasing daily and, implicitly, of the situations in which it is necessary to make decisions regarding resuscitation. In the meanwhile, health systems across the world are overwhelmed, lacking equipment, and medical staff. Doctors are facing the situation when they should assume, with a great moral burden, the responsibility for the DNR decision, taken unilaterally, by a pragmatic approach, justified by the potential wasting of time and resources, and exposure to the virus. Such a paternalistic approach ignores the patient's view on his/her own treatment, depriving him/her of the right to autonomy. However, when the alternative is death, whatever the risk, it should be accepted. It becomes a problem to determine the extent and conditions of such a decision. The international data on the DNR decisions taken by doctors and the criteria on which they were based are analyzed in the article. The authors conclude that when it is difficult to resuscitate all patients, and the DNR decision is ethically unacceptable, creating a protocol dedicated to the state of crisis, which would protect both doctors and patient is of critical importance.

Aspecte etice ale procesului de instituționalizare a copiilor din focarele cu tuberculoză

Rodica Gramma, Elena Cernăuțeanu, Adriana Paladi

Școala de Management în Sănătate Publică, USMF "Nicolae Testemițanu"

Oficiul Avocatului Poporului

Școala de Management în Sănătate Publică, USMF "Nicolae Testemițanu", Republica Moldova

Cuvinte cheie: focar de tuberculoză, sistem de protecție al copilului, drepturile copilului, politici de sănătate publică.

Republica Moldova este țara cu cea mai mare incidență a tuberculozei în regiuna europeană a OMS. Severitatea acestei epidemii este condiționată de problemele socio-economice. Copiii sunt expuși la tuberculoză în momentul interacționării cu membrii infectați ai familiei. În familiile social-vulnerabile educația și îngrijirea copilului deseori este neglijată. Copiii riscă să sufere de malnutriție, ceea ce le crește susceptibilitatea la tuberculoză. Chiar dacă familia este considerată mediul cel mai potrivit pentru dezvoltarea unui copil, sunt cazuri când copiii trebuie să fie încredințați instituțiilor de ocrotire. A fost realizat un studiu mixt, cantitativ (aplicarea grilei) și calitativ (observație și interviuri individuale) pentru evaluarea gradului de respectare a principiilor etice și drepturilor copiilor instituționalizați. Au fost evaluate două Centre ftiziopneumologice de reabilitare pentru copiii din familiile de tuberculoză. Studiul a identificat că instituționalizarea nu apare ca formă de protecție a copiilor, dar ca limitare de drepturi. Este frecvent fenomenul de stigmatizare și discriminare a copiilor. Copiilor le este limitat accesul la servicii adecvate de sănătate și de educație. Chiar dacă acești copii nu sunt bolnavi de tuberculoză, a fost constatată o izolare neargumentată a lor, fiindu-le redus atât contactul cu familia sau rudele, cât și cu societatea în întregime. Copiilor nu li se încurajează dreptul la opinie, nu au acces suficient la informație. Au fost evidențiate lacune care urmează a fi soluționate neîntârziat pentru asigurarea unor condiții de protecție adecvată a copilului scos din familia cu tuberculoză, fiindu-i respectată personalitatea, în mod nediscriminatoriu, în baza valorilor morale, precum și drepturilor fundamentale ale copilului.

Ethical aspects of the institutionalization process of children from outbreaks of tuberculosis

Rodica Gramma, Elena Cernăuțeanu, Adriana Paladi

*School of Public Health Management, USMF "Nicolae Testemițanu"
Ombudsmen Office*

School of Public Health Management, USMF "Nicolae Testemițanu", Republic of Moldova

Keywords: tuberculosis outbreak, child protection system, child rights, public health policies.

The Republic of Moldova is the country with the highest incidence of tuberculosis in the European WHO region. The severity of this epidemic is conditioned by socio-economic problems. Children are exposed to the TB pathogen when interacting with infected family members. In socially vulnerable families, the education and overall care of the child is often neglected. Children are at risk of malnutrition, which increases their susceptibility to tuberculosis. Even if the family is considered the most suitable environment for the development of a child, there are cases when children must be entrusted to care institutions. A mixed, quantitative (grid application) and qualitative (observation and individual interviews) study was conducted to assess the degree of respect for ethical principles and the rights of the institutionalized children. Two phthisiopneumological rehabilitation centers for children from families with tuberculosis were evaluated. The study identified that institutionalization does not appear as a form of protection, but as a limitation of children's rights. Stigmatization and discrimination of children is a common phenomenon. Children's access to adequate education and health services is limited. Even if these children are not suffering from tuberculosis, they were unjustly isolated, reducing their contact with the family or relatives, as well as with society in general. Children aren't encouraged to have an opinion, their access to information being insufficient. Gaps have been highlighted that need to be addressed without delay to ensure adequate conditions for the protection of children from families with tuberculosis, respecting their personality, in a non-discriminatory manner, based on moral values and fundamental child's rights.

Comunicarea contradictorie în pandemia COVID-19 - Experiența Republicii Moldova

Rodica Gramma, Oleg Lozan

Școala de Management în Sănătate Publică, U.S.M.F. "Nicolae Testemițanu", Republica Moldova

Din momentul declanșării unei crize, este importantă organizarea comunicării eficiente, bazate pe o strategie clară, care va defini rolul tuturor actorilor-cheie - factorilor de decizie, autorităților și angajaților sistemului sănătății, grupurilor de influență etc. Este necesar de a identifica autoritatea care va elabora mesajele-cheie, incluse ulterior în declarațiile publice, transmise la timpul adecvat, cu ajustarea conținutului și canalelor de transmitere la particularitățile grupurilor-țintă. Din momentul declanșării pandemiei COVID-19, în Republica Moldova, procesul de comunicare în situație de urgență în sănătate publică a înregistrat lacune semnificative. Autorii prezintă o analiză comprehensivă și constatări cu privire la gestionarea crizei. Insuficiența unei abordări strategice – prevalarea opiniei politicianului versus opiniilor profesioniștilor în sănătate publică. Ignorarea actorilor importanți – a fost ignorat procesul de implicare a partenerilor, transmiterea mesajelor nu era ajustată particularităților de comunicare cu diferite grupuri-țintă. Lipsa unor mesaje unificate și prezența mai multor emițători - la nivel de autorități centrale, uneori, erau prezentate chiar și mesaje contradictorii, emise separat de diferite oficialități. Deficiențe în comunicare cu angajații sistemului sănătății – opinia lucrătorilor medicali nu corespundea cu mesajele publice ale autorităților centrale. Conlucrare ineficientă dintre actorii-cheie - reprezentanți ai bisericii au ieșit cu mesaje de promovare a știrilor false despre teorii conspirative, punând la îndoială importanța carantinei. Încălcări ale normelor etice și confidențialității în comunicarea publică – unele mesaje publice erau formulate cu încălcarea drepturilor pacienților. Toate aceste condiții au făcut să scadă semnificativ încrederea populației în autoritățile publice, ca rezultat, să ignore recomandările specialiștilor epidemiologi, fapt care a avut un impact semnificativ asupra răspândirii virusului.

Contradictory communication in the COVID-19 pandemic - The Experience of the Republic of Moldova

Rodica Gramma, Oleg Lozan

School of Public Health Management, U.S.M.F. "Nicolae Testemițanu", Republic of Moldova

From the moment of a crisis breaks out, it is important to organize an effective communication, based on a clear strategy, which will define the role of all key actors - decision makers, authorities and employees of the health system, influencers, etc. It is necessary to identify the authority that will elaborate the key messages, which should be included in all public statements, transmitted at the appropriate time, with the adjustment of the content and channels to the target groups particularities. Since the outbreak of the COVID-19 pandemic in the Republic of Moldova, the communication process has registered significant gaps. The authors present a comprehensive analysis and findings on the crisis management. Insufficiency of a strategic approach - the prevalence of the political opinion versus the opinions of the public health professionals. Ignoring important actors - the process of involving different partners was ignored, the messages were not adjusted to the particularities of the communication with different target groups. The lack of the unified messages and the presence of several sources - sometimes, at the central level even contradictory messages were presented, issued separately by different officials. Deficiencies in communication with the health system employees - the opinion of medical workers did not correspond to the official public messages. Inefficient cooperation between key actors - some church representatives came up with messages promoting fake news and conspiracy theories, questioning the importance of the quarantine. Violations of ethical norms and confidentiality in public communication - some public messages were made with violation of patients' rights. All these conditions significantly decreased the public's confidence in public authorities, as a result, ignoring the recommendations of epidemiologists, which had a significant impact on the spread of the virus.

Provocări etice în cercetarea online

Bianca Hanganu, Irina Smaranda Manoilescu, Beatrice Gabriela Ioan

Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași

Cuvinte cheie: cercetare online, provocări etice, pandemia COVID-19

Introducere: Internetul a devenit un instrument din ce în ce mai des utilizat în cercetare, iar pandemia de COVID-19 a augmentat aplicabilitatea acestuia. Cercetătorii se bazează în studiile lor pe numeroasele avantaje pe care le oferă internetul- economie de resurse (timp, bani, energie), diseminare rapidă către un număr mare de persoane, stocare indefinită a datelor colectate în mediul virtual, însă utilizarea acestui instrument în cercetare aduce cu sine noi provocări.

Material și metodă: Autorii au realizat o analiză a datelor publicate în literatura de specialitate pentru a identifica provocările etice asociate utilizării internetului în diferitele domenii de cercetare și a modalităților prin care acestea ar putea fi preîntâmpinate.

Rezultate: Internetul poate fi folosit în oricare dintre etapele unei cercetări: de la diseminarea anunțului, la recrutarea participanților și la colectarea datelor, inclusiv la diseminarea rezultatelor- încadrate în publicații de specialitate disponibile în format electronic. Internetul generează provocări în toate domeniile de cercetare în care este utilizat și care au granițe tot mai extinse: științe sociale și umaniste, arte, medicină, inginerie. Principalele provocări menționate în literatura de specialitate fac referire la respectarea autonomiei participanților la cercetare (intimitate, confidențialitate, consimțământ informat), a balanței risc-beneficiu (maximizarea beneficiilor și minimizarea riscurilor sociale, fizice sau psihologice pentru participanți) și a justiției (transparență, onestitate față de participanți).

Concluzii: Cercetarea online aduce cu sine atât avantaje, cât și provocări, iar cunoașterea și preîntâmpinarea celor din urmă contribuie la desfășurarea cercetării în cadrul etic specific și în condiții de siguranță pentru toți participanții.

Ethical challenges associated to online research

Bianca Hanganu, Irina Smaranda Manoilescu, Beatrice Gabriela Ioan

"Grigore T. Popa" University of Medicine and Pharmacy of Iasi

Keywords: online research, ethical challenges, COVID-19 pandemic

Introduction: The Internet has become an increasingly used tool in research, and the COVID-19 pandemic has increased its applicability. Researchers rely in their studies on the many benefits of the Internet- saving resources (time, money, energy), rapid dissemination to a large number of people, indefinite storage in the virtual environment of the collected data. Nevertheless, the use of this tool in research brings with it new challenges.

Material and method: The authors conducted an analysis of data published in the literature to identify ethical challenges associated with the use of the Internet in various fields of research and the ways in which they could be overcome.

Results: The Internet can be used in any stage of the research: from the dissemination of the announcement, to the recruitment of participants and to the collection of data, to the dissemination of the results- framed in specialized publications available in electronic format. The Internet generates challenges in all areas of research in which it is used, areas which have increasingly extensive boundaries: social sciences and humanities, arts, medicine, engineering. The main challenges mentioned in the literature refer to respecting the autonomy of research participants (privacy, confidentiality, informed consent), the risk-benefit balance (maximizing benefits and minimizing social, physical or psychological risks for participants) and justice (transparency, honesty towards participants).

Conclusions: Online research brings with it both advantages and challenges, and the knowledge and overcoming of the latter contributes to the development of research in a specific ethical framework and in safe conditions for all participants.

Consecințele unei epidemii inevitabile. Cum a desființat pandemia o secție de spital? Participanți și victime. Julia.

Orsolya Horber, K. Zilahi

Praxis Dr. Horber - Dr. Zilahi

Cuvinte cheie: pandemie, COVID-19, hybris, distrugere creativă, neurolog, secție de spital

Pandemiile, ca și războaiele sunt sigur distrugătoare, dar în schimb sunt inevitabile. Sau puteau fi împiedicate? Deoarece s-au întâmplat, întrebarea nu mai are valoare. Indiferența cosmică sau hybris uman? Nu știu, nu știm. Ori speranța falsă, Elpis, care a rămas în cutia Pandorei și care după unele păreri reprezintă în sens mai larg o așteptare la ce e mai rău? Închizând Elpis, trăim pentru prezent și încercăm să ne detașăm de suferință, boala, moarte și decădere inevitabilă. Cert este, ca pierderile sunt mari, totuși putem considera, că prin încredere în cercetare și știință, vom ajunge printr-o "distrugere creativă", la o construcție, la ceva mai nou și mai bine, nu doar distrugere. Julia a preluat locul tatălui, ca medic neurolog într-un spital. Tatăl său a fost primul neurolog în oraș în anii 1970. Julia a lucrat timp de douăzeci de ani deja, când în 2020 pandemia de coronavirus a îngreunat munca ei. Extenuată, nesigură, epuizată trece printr-un accident banal, dar grav, urmând după aceea mai mult de două luni de boală și speranță. A decedat la vârsta de 49 ani. Pandemia de coronavirus a distrus astfel secția de neurologie, decenii întregi construită de două generații. Horber Julia a fost sora mea.

The consequences of an inevitable outbreak. How did the pandemic dismantle a hospital ward? Participants and victims. Julia.

Orsolya Horber, K.Zilahi

Praxis Dr. Horber - Dr. Zilahi

Keywords: pandemic, COVID-19, hybris, creative destruction, neurologist, hospital ward

Pandemics, like wars, are certainly destructive, but they are inevitable. Or could they be prevented? Because they happened, the question is useless. Cosmic indifference or human hybris? I don't know, we don't know. Or the false hope, Elpis, which remained in Pandora's box and which in some opinions represents an expectation to the worst? By closing Elpis, we live for the present and we try to detach ourselves from suffering, illness, death and inevitable decline.

It is a fact that the losses are huge, but we can consider trusting in research and science, we will reach through a ""creative destruction"", a construction, something newer and better, not just destruction.

Julia took her father's place as a neurologist in a hospital. Her father was the first neurologist in town in the 1970s. Julia had been working for twenty years already, when in 2020 the coronavirus pandemic made her work more difficult. Exhausted and insecure, she goes through a common but serious accident, followed by more than two months of illness and hope. He died at the age of 49. The coronavirus pandemic destroyed the neurology department, built for decades by two generations. Horber Julia was my sister.

Depășirea competențelor în pandemii. O analiză etică

S. Hostiuc, Oana-Maria Isailă, Ioana Diaconescu

Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila"

Cuvinte cheie: pandemie, competențe, datoria de îngrijire

Fiecare medic are o serie de competente specifice, care sunt dobândite prin învățare, atât în cursul studenției și rezidențiatului, dar și ulterior și care sunt apoi puse în slujba pacientului. În mod normal depășirea competențelor asociate unei specialități medicale este interzisă, putând antrena răspunderea juridică a medicului pe diferite paliere. Cu toate acestea, în situații de urgență, medicii își pot depăși aceste competențe putând fi inclusiv obligați din punct de vedere legal să o facă, datorită riscurilor vitale la care sunt expuși pacienții în cazul non-intervenției. În cazul unor pandemii, cum este cea determinată de SARS-CoV-2, medicii de prima linie, care au competențe specifice în a trata pacienții COVID-19 pozitivi pot fi insuficienți pentru un management corespunzător al fiecărui caz, motiv pentru care pacienții pot fi redirecționați către spitale sau medici care nu au competențele necesare. În acest caz apare întrebarea dacă ei pot trata acești pacienți, și dacă pot - dacă au datoria de a-i trata. Acestea vor fi întrebările în care vom încerca să răspundem în cadrul acestei prezentări. Ne vom axa pe două situații: cea în care pacienții COVID-19 pozitivi au nevoie de tratament țintit pentru afecțiunea respiratorie și complicațiile ei și cea în care pacienții sunt COVID-19 pozitivi dar au și alte afecțiuni severe, care țin de competența specifică a medicilor care trebuie să intervină. Vor fi discutate aspecte care țin de datoria de confraternitate, reciprocitate, limitele datoriei de îngrijire, precum și aspecte care țin de interacțiunea cu pacientul (consimțământul pacientului, particularizarea modelului alianței terapeutice).

Exceeding the medical competence in pandemics. An ethical analysis

S. Hostiuç, Oana-Maria Isailă, Ioana Diaconescu

“Carol Davila” University of Medicine and Pharmacy

Keywords: pandemics, competency, duty to treat

Each physician has a number of specific skills, which are acquired through learning, both during his studency the residency, but also afterwards and which are placed in the service of the patient. Normally, exceeding the medical competence associated with a specific medical specialty is forbidden, being able to generate the legal responsibility for the physician at different levels. However, in emergency situations, physicians may exceed these competencies and may even be legally obliged to do so, due to the vital risks to which patients are exposed in the event of non-intervention. In pandemics, such as the one caused by SARS-COV2, physicians who have specific skills in treating COVID-19 positive patients may be insufficient for a proper management of each case, which is why patients may be referred to hospitals or doctors who do not have the necessary skills. In this case, the question arises whether they can treat these patients, and if they can - if they have a duty to treat them. These will be the questions we will try to answer in this presentation. We will focus on two situations: the one in which COVID-19 positive patients need targeted treatment for the respiratory disease and its complications, and the one in which patients are COVID-19 positive but also have other severe conditions, which are within the specific competence of physicians of other specialities. We will discuss issues surrounding specific duties toward other physicians, reciprocity, the limits of the duty of care, as well as aspects related to the interaction with the patient (patient consent, the customization of the therapeutic alliance model).

Policy decisions in healthcare. The cultural determinants

Huib Wursten

The Romanian approach to the Covid-19 Virus differs from the interventions in China, Sweden and USA. It is a challenge to make a fact-based comparison between the approaches of countries with regard to the Corona-19 pandemic. For this webinar Drs. Huib Wursten will analyze some of these Covid approaches by using his model "7 Mental Images of National Culture". The model of the 7 Mental Images of National Culture describes culture clusters with specific approaches to (healthcare) management, politics and society.

Huib Wursten will show why official policies that seem to be very similar are still very culture specific and have a different effect due to cultural bias. The 7 Mental Images of National Culture are introduced as a way to understand specific approaches to the Corona Virus in different geographical regions.

Ezitatea față de vaccinare în contextul pandemiei COVID-19. Posibile cauze și soluții

*Beatrice Gabriela Ioan¹, Bianca Hanganu¹, Simona Carmen Ionescu²,
Irina Smaranda Manoilescu¹*

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași, România

²Institutul de Medicină Legală Iași, România

Cuvinte cheie: pandemie COVID-19, vaccin, ezitare, informare, decizie

Pandemia COVID-19 a marcat existența întregii populații a globului și a generat o provocare importantă pentru sistemele medicale din întreaga lume. În aceste condiții, descoperirea unui vaccin care să asigure stoparea pandemiei a devenit imperativă. La acest moment, mai multe companii raportează rezultate preliminare promițătoare și preconizează lansarea pe piață a unuia sau mai multor vaccinuri în viitorul apropiat. Una dintre întrebările esențiale care se pune este dacă populația va fi dispusă să se vaccineze în momentul în care vaccinul va fi disponibil, ceea ce reaprinde dezbateră privind ezitatea față de vaccinare, care a fost descrisă de către Organizația Mondială a Sănătății drept "una dintre primele zece amenințări față de sănătatea publică în anul 2019". În această lucrare autorii realizează o trecere în revistă a evoluției istorice a conceptului de ezitare față de vaccinare și analizează cauzele care stau la baza acestei atitudini în contextul actualei pandemii COVID-19. Autorii concluzionează arătând necesitatea unei informări adecvate a populației, astfel încât decizia de a accepta sau nu vaccinarea să fie bazată pe o înțelegere corectă a beneficiilor și riscurile acesteia.

Vaccine hesitancy in the context of the COVID-19 pandemic. Possible causes and solutions

*Beatrice Gabriela Ioan¹, Bianca Hanganu¹, Simona Carmen Ionescu²,
Irina Smaranda Manoilescu¹*

¹“Grigore T. Popa” University of Medicine and Pharmacy, Iasi, Romania

²Institute of Legal Medicine, Iasi, Romania

Keywords: COVID-19 pandemic, vaccine, hesitancy, information, decision

The COVID-19 pandemic marked the existence of the entire population of the globe and created an important challenge for medical systems around the world. Under these conditions, the discovery of a vaccine to stop the pandemic has become imperative. At the moment, several companies are reporting promising preliminary results and expecting to launch one or more vaccines on the market in the near future. One of the key questions is whether the population will be willing to be vaccinated when the vaccine becomes available, which rekindles the debate over vaccine hesitancy, which has been described by the World Health Organization as “one of the first ten threats to public health in 2019”. In this paper, the authors review the historical evolution of the concept of vaccine hesitancy and analyze the causes underlying this attitude in the context of the current COVID-19 pandemic. The authors conclude by pointing out the need for adequate information of the population, so that the decision to accept or not the vaccination is based on a correct understanding of its benefits and risks.

Aspecte etice ale relației medic-pacient în context pandemic în cazul victimelor violenței domestice

Oana-Maria Isailă, S. Hostiuc, G.C. Curcă

Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București

Cuvinte cheie: violența domestică, izolare, confidențialitate

Introducere: Violența domestică, fenomen omniprezent de-a lungul timpului, capătă noi aspecte ce pot avea repercusiuni grave în contextul pandemic actual. Izolarea socială, problema preexistentă a victimelor violenței domestice, suferă augmentări, de data această impuse și prin lege, cu posibile consecințe nefaste asupra sănătății victimei prin prisma limitării accesului la îngrijiri medicale dar și la un suport psihologic (de specialitate sau conferit prin simpla interacțiune directă cu persoanele apropiate). Consulturile medicale/consilierea la distanță a victimelor pune probleme de accesibilitate dar și de confidențialitate, care odată încălcată poate amplifica ciclul agresiunilor, victima fiind limitată în proximitatea agresorului.

Material și metode: Am analizat noile dispoziții legale privind violența domestică, ce menționează o nouă formă a acesteia, "violența cibernetică", incluzând urmărirea online, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim.

Discuții: Scopul acestei lucrări este de a expune aspectele etice ale relației medic-pacient cu accent pe confidențialitate, beneficenta și autonomie, în vederea acordării consilierii și îngrijirilor adecvate în cazul victimelor violenței domestice în contextul izolării sociale.

Concluzii: Considerăm că în acest context, când agresorul este întotdeauna în preajma victimei, pentru a limita breșe nedorite ale confidențialității care pot avea consecințe letale, medicul trebuie să asigure siguranța victimei, sa ofere îndrumare și, dacă este necesar, să o învețe să ascundă agresorului consultul medical.

Ethical aspects of the physician-patient relationship in case of victims of domestic violence, in a pandemic context

Oana-Maria Isailă, S. Hostiu, G.C. Curcă

"Carol Davila" University of Medicine and Pharmacy Bucharest

Keywords: domestic violence, isolation, confidentiality

Introduction: Domestic violence, an omnipresent phenomenon throughout time, has developed new aspects which can lead to grave repercussions in the current context of the pandemic. Social isolation, a pre-existing problem for victims of domestic violence, is increased and also imposed by law, with possible serious consequences in the victims' health, by limiting the victims' access to medical care as well as to a psychological support system (either specialized or simply by interacting with their personal support system). Medical consultation and counselling done remotely poses the question of accessibility and confidentiality, which, once breached, can amplify the cycle of aggression, the victim being within the limits of the perpetrator's proximity.

Material and methods: We made an analyze of new legal provisions domestic violence which mention a new form, 'cybernetic violence', which encompasses online stalking, illegal access of intercepting private communication and data, nonconsensual publishing of graphic / intimate information and content.

Discussions: The scope of this paper is to expose the ethical aspects of the physician – patient relationship with emphasis on confidentiality, beneficence and autonomy with the intent of providing adequate care and counselling to victims of domestic violence in the context of social isolation.

Conclusions: We think that in this context, when the perpetrator is always with the victim, in order to limit unwanted breaches of confidentiality that can lead to lethal consequences, the physician must ensure victim's safety, provide guidance and if necessary to advise her to hide the medical consultation from the perpetrator.

Dezbateri etice cu privire la interacțiunea la distanță medic stomatolog-pacient

Oana-Maria Isailă, Ioana Diaconescu, S. Hostiuc

Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București

Cuvinte cheie: telestomatologie, malpraxis, confidențialitate, accesibilitate

Telestomatologia - furnizarea la distanță a serviciilor medicale stomatologice prin intermediul tehnologiei informației și a telecomunicațiilor și-a demonstrat eficiența la nivel global în ceea ce privește promptitudinea acordării consultului iar utilitatea sa este crescută pentru regiunile în care furnizarea serviciilor medicale este limitată din considerente locative (zone rurale sau izolate). Astfel, telestomatologia este o alternativă fezabilă pentru examenul clinic în domenii precum chirurgia OMF, endodonția, ortodonția, protetică sau pedodonția. Din punct de vedere etic, cele mai dezbătute aspecte în telestomatologie sunt cele legate de accesibilitate, confidențialitate (transferul datelor medicale, securitatea informației stocate pe PC/server/cloud), consimțământul informat (care este uneori nesistematizat, neclar, în mediul virtual), relația medic-pacient (interacțiunea are loc la distanță ceea ce poate duce la depersonalizare), extinderea atribuțiilor medicului dentist (deoarece personalul medical necesită o pregătire suplimentară pentru utilizarea tehnologiei), imposibilitatea asigurării și auditării calității actului stomatologic la distanță, limitarea numărului de proceduri ce pot fi efectuate la distanță, inexistența unui cadru legal explicit (cel puțin în România). Scopul acestei lucrări este de a evalua aspectele antemenționate și consecințele lor etice și medicale, cum ar fi creșterea acuzațiilor de malpraxis sau scădere încrederii în medicul stomatolog (în special) și în medici (în general).

Ethical debates regarding remote dental-patient interaction

Oana-Maria Isailă, Ioana Diaconescu, S. Hostiuc

"Carol Davila" University of Medicine and Pharmacy Bucharest

Keywords: teledentistry, malpractice, confidentiality, accessibility

Teledentistry - providing dental care through information technology and telecommunication has demonstrated its efficiency globally regarding the speed of the dentist-patient interaction, and its usefulness is increased in areas with limited access to dental care (such as rural or isolated areas). Therefore, teledentistry is a good alternative for a clinical examination in areas such as OMF surgery, endodontics, orthodontics, prosthetics, or pedodontics. From an ethical point of view, the most debated areas in teledentistry related to accessibility, confidentiality (the transfer of medical records, the security of the information stored on PCs/servers/cloud), informed consent (that is sometimes unregulated in virtual environments), dentist-patient relationship (as the interaction is taking place remotely, which may cause depersonalization), the extension of the duties of the dentist (as the medical staff requires additional training to use teledentistry), difficulties regarding the assessment of the quality of remote dental assistance, a limited number of procedures that can be done remotely, the lack of an explicit legal frame in Romania (at least in Romania). The scope of this paper is to evaluate these issues and their ethical and medical consequences, such as increased malpractice claims or decreased trust in dentist (in particular) and physicians (in general).

Discriminarea în contextul pandemiei COVID-19

Oana-Maria Isailă, S. Hostiuc

Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București

Cuvinte cheie: discriminare, pandemie, COVID-19, medic, pacient

Într-o societate predispusă la etichetare, infecția SARS-CoV-2 (COVID-19) poate duce la atitudini discriminatorii. În contextul pandemic actual drepturile și îndatoririle pacientului, dar și ale medicului, capătă noi valențe ce estompează bariera non-discriminării. Sunt mediatizate cazuri ale pacienților care nu au beneficiat de asistență medicală în timp util în funcție de tipul de spital la care s-au adresat (COVID, non-COVID, suport COVID) sau pentru că medicii au avut resurse limitate (timp, echipament de protecție, dispozitive medicale insuficiente). Toate acestea asociate cu o mortalitate și morbiditate crescute datorate COVID-19 pot reduce încrederea oamenilor în sistemul medical. O persoană testată pozitiv pentru COVID-19 ar putea fi discriminată în ceea ce privește tipul de îngrijire medicală (datorită resurselor limitate ale sistemului medical, care poate duce la selecția pacientului/tratamentului pe baza unor criterii discriminatorii precum vârsta) și, de asemenea, socio-profesional (datorită unui risc crescut de contaminare pentru alții). Pe de altă parte, o persoană care nu este infectată cu COVID-19 nu primește adesea îngrijirea medicală necesară rapid, deoarece resursele medicale vitale sunt redistribuite către pacienții COVID-19 pozitivi. Scopul acestei lucrări este de a expune aceste aspecte precum și de a decela eventuale soluții pentru gestionarea adecvată a situației.

Discrimination in the context of the COVID 19 pandemic

Oana-Maria Isailă, S. Hostiuc

"Carol Davila" University of Medicine and Pharmacy Bucharest

Keywords: discrimination, pandemic, COVID-19, doctor, patient

In a society inclined to label everything and everybody, to become infected with SARS-COV2 (COVID-19) may lead to discriminatory attitudes. In the current pandemic context, both patients' and physicians' rights and duties incur a new valence that dims the barrier of non-discrimination. The mass-media often depicts cases of patients who have not received medical treatment on time due depending on the type of hospital they went to (COVID, non-COVID, COVID-support) or because physicians had limited resources (time, personal protective equipment, not enough or inadequate medical devices). All these, associated with an increased mortality and morbidity due to COVID-19 may decrease the trust of the patients and public in the medical professionals. A person tested positive for COVID-19 might be discriminated regarding the type of medical care (generated by the limited resources of the medical system, which may generate patient/treatment selection based on discriminatory criteria such as age) and but also socio-professionally (due to an increased contamination risk for others). On the other hand, a person who is not infected with COVID-19 often does not receive the needed medical care quickly as vital medical resources are redistributed toward COVID-19 positive patients. This paper aims to expose the causes of discrimination in the current pandemic context and reveal possible solutions to this problem to handle the situation adequately.

Managementul infecției cu SARS-COV-2

*Isabela Ioana Loghin^{1,2}, Adriana Florina Bahnă², Oana Manuela Secrieru²,
Irina Nistor², Cristina Nicolau², L. Prisacariu², F. Roșu^{1,2},
Carmen Mihaela Dorobăț²*

*¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași, România
²Spitalul Clinic de Boli Infecțioase "Sfânta Parascheva" Iași, România*

Cuvinte cheie: SARS-CoV-2, Pandemie COVID 19, noțiuni etice, management.

Infecția cu SARS-CoV-2 este o patologie infecțioasă ce reprezintă la momentul actual o amenințare excepțională pentru sănătatea și siguranța publică globală. De mare necesitate este descoperirea rapidă a vaccinului eficient, conducând astfel la accelerarea demersurilor de natură etică a căilor de cercetare, inclusiv prin efectuarea de studii clinice controlate. Protocolul terapeutic a fost și este mereu actualizat, de la începutul pandemiei, martie 2020, până în prezent, tocmai pentru controlul terapeutic corect. Material și metodă. Am realizat un studiu privind cazurile de infecție cu SARS-CoV-2 spitalizate în perioada 15 martie- 30 noiembrie 2020, în Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Iași, cu diferite forme de boală. Rezultate. Din totalul cazurilor, în peste 30% dintre acestea s-au înregistrat forme severe, critice la persoane cu multiple comorbidități, necesitând evaluare, monitorizare și tratament în Compartimentul de Terapie Intensivă. Schemele de tratament utilizate, conform protocolului național revizuit la fiecare moment, a cuprins asociere de antivirale, medicație antiinflamatoare și imunomodulatoare-anticorpi monoclonali. În permanență a fost evaluat riscul administrării diferitelor asocieri terapeutice, cu scopul de a maximiza eficiența tratamentului și evoluția favorabilă a pacientului. Concluzii. Managementul pacienților cu infecție cu SARS-CoV-2, care asociază și alte patologii necesită colaborare interdisciplinară în așteptarea vaccinului specific.

Pandemia cu SARS-CoV 2 și principiile eticii medicale

V. Lupu

Membriu al Societății Române de Istoria Medicinii

Cuvinte cheie; pandemie, etică medicală, relație medic-pacient

Cu ocazia pandemiei cu coronavirus s-a văzut clar cât de vulnerabilă este societatea cu tot sistemul său de securitate medicală și sanitară, cât de vulnerabilă este medicina în fața unui atac biologic (fie el natural s-au fabricat în laborator) și cât de haotic reacționează societatea în ansamblul ei, atunci când se află în fața unui pericol necunoscut, îndeosebi din sfera infrastructurilor biologice, cum sunt virusurile, care reprezintă cea mai numeroasă și versatilă populație a globului.

S-a văzut repede că știința și tehnologia medicală are limitele și riscurile ei, că nu întotdeauna servesc cauza omului în suferință, că biotehnologia și manipularea genetică reprezintă un pericol major pentru umanitate și asta, pentru simplul motiv că este produsul rațiunii umane, întotdeauna dubitabilă și șovăielnică. S-a ajuns până acolo încât principiile eticii medicale să fie încălcate fie că vorbim de nonmalefiență, sau malefiență, autonomie decizională sau atitudine nondiscriminatorie cu privire la accesul la resurse, cu grave prejudicii asupra relației individ – sistem medical cu interfața sa medicul și colectivitate – sistem medical a cărei corolar este deteriorarea gravă a relației medic pacient.

Prezentarea de față abordează impactul pandemiei asupra principiilor eticii medicale cu efectele sale asupra solidarității sociale și încrederii instituționale.

Dileme etice în pandemia COVID-19 - utilitarism versus kantianism

S. Morar, Lilioara-Alexandra Muja

*Serviciul Județean de Medicină Legală Sibiu, Spitalul Clinic Județean de Urgență Sibiu, Sibiu, România
Facultatea de Medicină, Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu, Sibiu, România*

Cuvinte cheie: COVID-19, pandemie, utilitarism, kantianism

Rezumat: Pandemia COVID-19 a ridicat numeroase probleme de sănătate publică la nivel mondial, a generat o presiune psihologică în special în rândul cadrelor medicale și personalului auxiliar din unitățile spitalicești și, nu în ultimul rând, a condus la numeroase incertitudini etice. Prin măsurile adoptate la nivel național în vederea gestionării noii pandemii nu s-a putut obține o mulțumire generală în rândul populației, putând exista situații când nu toți cetățenii au fost tratați în mod egal. Pentru a obține cel mai bun rezultat posibil, gestionarea acestei pandemii ar necesita o perspectivă etică mai largă decât analiza prin prisma celor patru principii ale eticii medicale (a face bine, a nu face rău, autonomie și echitate). Pandemia a condus la adoptarea unor măsuri fără precedent, lucru care a generat o serie de incertitudini, motiv pentru care este mai important ca oricând ca acestea să aibă o bază etică solidă. În această perioadă de mare încărcătură, societatea este nevoită să aleagă, de multe ori, între binele individului și binele comunității. Astfel s-a generat o serie de dileme etice, având la bază diferențele dintre modelul etic utilitarist și cel kantian. Utilitarismul este o teorie morală care are la bază maximizarea binelui pentru cât mai multe persoane, în timp ce modelul kantian pune în prim plan individul și binele acestuia. Scopul nostru nu este să argumentăm că unul dintre cele două modele este de preferat în gestionarea pandemiei, ci să analizăm aplicabilitatea fiecărui model, pentru a-l putea alege pe cel mai util în situația de față.

Ethical issues related to the COVID-19 pandemic - utilitarianism versus kantianism

S. Morar, Lilioara-Alexandra Muja

*Forensic Department of Sibiu County, Sibiu Emergency County Clinical Hospital, Sibiu, Romania
Faculty of Medicine, "Lucian Blaga" University of Sibiu, Sibiu, Romania*

Keywords: COVID-19, pandemic, utilitarianism, kantianism

Abstract: The coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic has raised public health problems around the world, has placed considerable psychological strain, especially on frontline healthcare workers and, last but not least, has unbalanced the ethical stability. In this context, it became impossible to treat all citizens equally and many people were dissatisfied by the measures adopted in each state. In order to achieve the best possible outcome, managing this pandemic demands a broader ethical perspective than the four principle approach (beneficence, non-maleficence, autonomy and justice) of traditional medical ethics. The pandemic came with unprecedented challenges which generated great uncertainty, so it is clear that nowadays a strong ethical is needed in light of preserving the general good. In this pandemic time, society has to choose between the good of the individual or the good of the community. Difficult ethical dilemmas are discussed in order to choose between the utilitarian and the kantian model. Utilitarianism is an influential moral theory that proposes maximizing the good for all persons. On the other hand, the kantian model gives weight to individuals' freedom to choose and to determine, for themselves, how to live their own life. Our aim is not to consider utilitarianism or kantianism as the only relevant ethical theory in approaching Covid-19 crisis. However, we want to discuss which ethical model can help society and/or the individual overcome the strain imposed by this pandemic.

Problematika alocării resurselor în contextul actualei pandemii COVID-19

S. Morar, Elena Topîrcean

*Facultatea de Medicină, Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu
Serviciul Județean de Medicină Legală Sibiu, Spitalul Clinic Județean de Urgență Sibiu - România*

Cuvinte cheie: Covid19, pandemie, deces, principii etice, resurse umane și materiale

La data de 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat oficial pandemie cu Covid-19. Infecția cu virusul SARS COV-2 a apărut în decembrie 2019 în orașul Wuhan, China, de unde s-a propagat în majoritatea țărilor din lume, provocând o pandemie. La data de 13 noiembrie 2020, la nivel mondial au fost înregistrate 53164803 de cazuri confirmate și 1300576 de decese, iar în România 360281 cazuri confirmate, respectiv 8926 de decese.

Pandemia a creat un flux de pacienți fără precedent în serviciile de urgent și de terapie intensivă, în cabinetele de medicină de familie și spitale, ridicând probleme serioase în ceea ce privește triajul pacienților, asigurarea medicamentelor necesare, a echipamentelor de protecție specifice sau a unui loc în unitățile de terapie intensivă. Toate aceste probleme, la care se adaugă presiunile efectuate de aparținătorii pacienților sau calitatea vieții unui pacient în stare terminală, sunt susceptibile de a afecta principiile etice și de a crea disconfort suplimentar celor implicați în managementul crizei sanitare actuale.

În acest context, al suprasolicitării personalului medical (medici, asistenți medicali, personal auxiliar), al insuficienței resurselor umane și materiale (lipsa unor medicamente esențiale în tratament și a echipamentelor de protecție, locuri limitate în unitățile de terapie intensivă), al suprasolicitării morgilor, se vor amplifica dilemele etice care stau în fața personalului medical. Printre acestea se numără încălcarea dreptului la sănătate, atât al pacienților Covid pozitivi, cât și al celorlalți pacienți prin limitarea accesului în unitățile medicale.

În concluzie, oricare ar fi unghiul de abordare, aparentul conflict dintre etica utilitară (a face ceea ce este mai bine pentru societate, în contextul pandemiei) și cea individuală (a face ceea ce este mai bine pentru pacient) determină disconfort important și accentuează riscurile de burnout ale personalului medical.

The issue of resource allocation in the context of the current COVID-19 pandemic

S. Morar, Elena Topîrcean

*Faculty of Medicine, "Lucian Blaga" University of Sibiu
Sibiu Emergency County Clinical Hospital, Forensic Department of Sibiu County, Romania*

Keywords: Covid19, pandemic, death, ethical principles, human and material resources

On March 11, 2020, the World Health Organization officially declared a pandemic with Covid-19. The SARS COV-2 virus infection appeared in December 2019 in Wuhan, China, from where it spread to most countries around the world, causing a pandemic. On November 13, 2020, worldwide, 53164803 confirmed cases and 1300576 deaths were registered, and in Romania 360281 confirmed cases, respectively 8926 deaths.

The pandemic has created an unprecedented influx of patients into emergency services and ICU, General Practitioner Units and hospitals, raising serious issues regarding patient triage, providing necessary medications, specific protective equipment or a place in ICU units. All these problems, as well as the pressures exerted by patients' relatives or the quality of life of a terminally ill patient, are likely to affect ethical principles and create additional discomfort to those involved in managing the current health crisis.

In this context, the overload of medical staff (doctors, nurses, auxiliary staff), the insufficiency of human and material resources (lack of essential drugs in treatment and protective equipment, limited places in intensive care units) and the overload of morgues can enhance that health care providers face the ethical dilemmas. These include violating the right to health of both Covid-positive patients and other patients by limiting access to medical facilities.

In conclusion, whatever the angle of approach, the apparent conflict between utilitarian ethics (doing what is best for society in the context of the pandemic) and the individual (doing what is best for the patient) causes significant discomfort and accentuates the risks of burnout in medical staff.

Femei însărcinate diagnosticate cu COVID-19. Probleme socio-emoționale și riscul de stigmatizare

Alexandra Ștefania Nadane

Școala Doctorală de Științe Social-Politice a Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, România

Cuvinte cheie: sarcină, pandemie, Covid-19

Restricțiunile care ajută la prevenirea răspândirii pandemiei Covid-19 au ca efecte nedorite izolarea socială, creșterea sărăciei, a violenței domestice, a depresiei și a comportamentelor de risc. În plus față de aceste probleme care afectează populația generală, femeile însărcinate se confruntă cu un nivel crescut de anxietate, stări de frică, îngrijorări cu privire la riscul de infectare pentru ele și copii. De asemenea, femeile care au fost infectate cu virusul SARS-CoV-2 în timpul sarcinii se confruntă și cu un nivel crescut de stigmatizare. Organizația Mondială a Sănătății atrage atenția că stigmatizarea persoanelor care au fost infectate cu SARS-CoV-2 le împiedică pe acestea să primească ajutor specializat. Presa a relatat cazuri în care femeile însărcinate au fost marginalizate de comunitate, iar în Italia un copil a fost abandonat de mama lui pentru că s-a infectat cu SARS-CoV-2. Brooks și colaboratorii (2020) consideră că până în prezent s-a acordat puțină atenție impactului psihologic al pandemiei. Studiarea acestor probleme este importantă pentru că problemele psihologice din timpul sarcinii pot afecta sănătatea mintală a mamelor și copiilor. Cercetarea a constat în realizarea a 15 interviuri cu femeile care au fost infectate cu SARS-CoV-2 în perioada sarcinii. Rezultatele reflectă nevoia ca serviciile sociale și de sănătate publică să dezvolte programe de sprijin pentru femeile însărcinate afectate de pandemie.

Pregnant women diagnosed with COVID-19. Socio-emotional problems and stigma risk

Alexandra Ștefania Nadane

*Institution: Doctoral School in Philosophy and Socio-Political Sciences – The “Alexandru Ioan Cuza”
University of Iasi, Iasi, Romania*

Keywords: pregnancy, pandemic, Covid-19

The unwanted effects of the restrictions enforced to prevent the spread of Covid-19 are social isolation, increased poverty and an increase in domestic violence, in depression and risk behaviors. In addition to these problems affecting the general population, pregnant women are confronted with an increased level on anxiety, fear, concern about risk of infection for them and their children. Also, women who have been infected with SARS-Cov-2 during pregnancy experience a high level of stigma. The World Health Organization has warned that stigma associated with their situation prevents the people who are SARS-Cov-2 positive from getting professional help. In the latest months, mass media have reported on cases of SARS-Cov-2-positive pregnant women marginalized by the community. A mother from Italy has abandoned her child after the child got infected with the new coronavirus. Brooks et al. (2020) consider that too little attention has been given to the psychological impact of the pandemic. Studying these issues is important, since psychological problems may affect the mental health of mothers and children. The research consisted of 15 interviews with women who were SARS-Cov-2 positive during pregnancy. The results reveal the need that social and public health services develop support programs for pregnant women affected by the pandemic.

Naștere în pandemie - studiu despre impactul psihologic asupra femeilor a deciziei de a transforma spitale în unități COVID-19

Alexandra Ștefania Nadane

Școala Doctorală de Științe Social-Politice a Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, România

Cuvinte cheie: naștere, pandemie, Covid-19

Studiul analizează impactul psihologic pe care l-a avut asupra femeilor care au născut în pandemie decizia de transformare a unor spitale și maternități în unități de îngrijire a pacienților bolnavi de Covid-19. Studiile anterioare au arătat că, în perioada de pandemie, între 21 și 25% dintre femeile însărcinate s-au confruntat cu niveluri mai mari de stres și probleme emoționale (Preis et al., 2020a, Preis et al., 2020b). La sfârșitul lunii martie 2020, maternitatea Spitalului Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” din Suceava a fost închisă, iar femeile însărcinate au fost îndrumate către alte spitale din regiune. În scurt timp insuficiența locurilor din aceste spitale a generat o criză: femeile care urmau să nască nu știau către ce unitate medicală să se îndrepte, iar sistemul medical s-a blocat. În unele situații, medicii au recomandat nașterea acasă. Rezultatele cercetării realizată prin metoda interviului indică o creștere a stărilor de incertitudine și anxietate în rândul femeilor care au născut în această perioadă. Concluziile arată că impactul psihologic negativ asupra acestor femei ar fi fost mult mai redus dacă în perioada de criză acestea ar fi primit suport psihologic și informații certe din partea personalului medical.

Giving birth during the pandemic. How the decision to transform certain hospitals in dedicated COVID-19 medical units impacted women on psychological level

Alexandra Ștefania Nadane

Doctoral School in Philosophy and Socio-Political Sciences – The “Alexandru Ioan Cuza” University of Iasi, Iasi, Romania

Keywords: birth, pandemic, Covid-19

The study evaluated how the decision to transform whole hospitals and some of the maternity wards into dedicated Covid-19 medical units psychologically impacted women who gave birth during the pandemic.

Prior research has shown that, during the pandemic, between 21% and 25% of pregnant women were confronted with higher levels of stress and emotional problems (Preis et al., 2020a, Preis et al., 2020b). At the end of March 2020, the maternity ward of the “St. John the New” Emergency County Hospital in Suceava was closed and pregnant women were redirected to other local hospitals. Soon, the shortage of hospital beds in these alternative medical units generated a crisis: the women who were about to give birth did not know where to go, while the medical system froze. In some cases, the doctors recommended birth at home. The results of the research, made by method of interviews, indicate a higher level of uncertainty and anxiety among women who gave birth in this period. The conclusions show that the negative psychological impact on these women would have been much reduced if they had been offered psychological support and accurate information during their crisis period.

Bioetica în contextul viitoarei vaccinări anti COVID-19

*Anca Nitulescu, Iosefina Speers, Cătălina Rudencu, Anca Mihalcea,
Geanina Dragnea*

Asociația Medici pentru consimțământ informat

Cuvinte cheie: vaccinare, Covid, etica

Introducere: Vaccinarea anti Covid-19 este anunțată insistent. Deși niciunul din cele 4-5 vaccinuri pentru care UE a făcut deja contract de cumpărare în avans nu a finalizat studiile clinice, totuși ele sunt obsesiv împinse în mass media ca unica soluție salvatoare în această pandemie.

Material și metodă: Am analizat studiile existente referitoare la vaccinurile aflate în competiție pentru aprobare, la imunitatea naturală împotriva bolii Covid-19, în paralel cu afirmațiile decidenților români referitor la viitoarele vaccinuri.

Rezultate: Niciunul din vaccinurile candidate nu a ajuns în faza de finalizare a studiilor clinice. Cel mai devreme, finalizarea studiilor de faza III va fi în octombrie 2021. Toate vaccinurile candidate beneficiază de o procedură ultra simplificată de studii clinice, în care studiile de faza I, II și III merg în paralel, în același timp. S-au raportat deja reacții adverse neurologice severe (mielită transversă) și chiar un deces în studiile făcute de compania Astra Zeneca în parteneriat cu Universitatea Oxford. Pe de altă parte, o mare parte a populației a căpătat imunitate naturală împotriva SARS Cov2, imunitate care este durabilă după cum arată studiile. Cu toate acestea, decidenții politici români au anunțat deja vaccinarea populației, începând cu personalul medical, din ianuarie-martie 2021.

Concluzii: Declarațiile politice referitor la viitoarea vaccinare a populației României ignoră datele științifice care arată că vaccinurile candidate sunt insuficient testate și chiar au cauzat reacții adverse grave. Principiile eticii medicale sunt încălcate.

Implicațiile terapiei cognitiv comportamentale în schimbarea reprezentărilor despre boală

Ancuța Elena Păduraru¹, Camelia Sopenaru²

¹Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Departamentul de Psihologie, Serviciul pentru Studenți, Orientare în Carieră, Inserție Profesională și Alunni, Iași, România

²Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Iași, România

Cuvinte cheie: reprezentarea bolii, intervenții cognitiv-comportamentale, modelul simțului comun

Obiective: Datorită legăturilor evidente dintre reprezentările despre boală și health outcomes, interesul cercetătorilor vizează dezvoltarea unor intervenții care să vizeze corectarea credințelor disfuncționale despre boală, cu scopul de a îmbunătăți starea pacienților. Terapia cognitiv comportamentală reprezintă o buză bază teoretică pentru formularea unor astfel de programe. Scopul nostru a fost acela de a identifica stadiul în care se află cunoașterea cu privire la implementarea și eficiență unor astfel de programe, evidențiindu-le caracteristicile principale.

Metodă: Au fost analizate studii ce au implementat intervenții cu scopul restructurării reprezentărilor despre boală, având la bază terapia cognitiv comportamentală.

Rezultate: Cercetările privind implicațiile terapiei cognitiv-comportamentale asupra percepțiilor bolii sunt încă în stadiile incipiente; majoritatea studiilor au publicat protocoale ce urmează a fi implementate. Cu toate acestea rezultatele sunt promițătoare. În general, astfel de intervenții au un număr de 4 - 10 sesiuni ce pot fi oferite individual, în grup, sau mixt, își propun să formeze pacienților reprezentări acurate despre boală, oferind informații prin interacțiunea directă a specialistului cu pacientul sau prin intermediul materialului scris.

Concluzii: Intervențiile CBT pot determina modificări benefice ale simptomelor și strategiilor de coping la pacienți, cu efecte benefice asupra evoluției sănătății. Deși sunt încă în faza inițială, rezultatele cercetării sunt promițătoare și - fără nici o îndoială - terapia cognitiv-comportamentală este demnă de atenție din partea cercetătorilor care investighează reprezentările bolilor pacienților.

Implications of cognitive-behavioural therapy in changing illness representations

Ancuta Elena Padurararu¹, Camelia Soponaru²

¹*"Alexandru Ioan Cuza" University, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Education Sciences, Service for Students, Career Guidance, Professional Insertion and Alumni, Iasi, Romania*

²*"Alexandru Ioan Cuza" University, Faculty of Psychology and Education Sciences, Iasi, Romania*

Keywords: illness representation, cognitive-behavioural interventions, common-sense model

Objectives: Due to the obvious links between representations about the disease and health outcomes, the interest of researchers is to develop interventions aimed to correct dysfunctional beliefs about the disease, in order to improve the condition of patients. Cognitive behavioral therapy is a proper theoretical basis for the formulation of such programs. Our goal was to identify the state of knowledge on the implementation and effectiveness of such programs, highlighting their main features.

Methods: We have analyzed studies that have implemented interventions for restructuring representations about the disease, based on cognitive behavioral therapy.

Results: Research on the implications of cognitive-behavioral therapy on illness perceptions is still in the early stages; mostly protocols of future studies have been published. However, the results are promising. In general, such interventions have a number of 4 to 10 sessions that can be provided individually, group-based, or mixed, aiming to form accurate representations of the disease to patients, by providing information through direct interaction of the specialist with the patient or through written material.

Conclusions: The CBT interventions may determine beneficial modifications of the symptoms and coping strategies in patients, with beneficial effects on the evolution of health. Though they are still in the beginning stage, research findings are promising and – beyond any doubt – cognitive-behavioural therapy is worthy of attention from researchers investigating patients' illness representations.

Dileme etice în managementul terapeutic al pacienților cu infecție SARS COV2

Claudia Elena Pleșca^{1,2}, Maria Obreja^{1,2}, Oana Stămăteanu¹, Ioana Hunea¹, Delia Luchian², Camelia Bucur², Simona Apostu², Irina Dima², Tudorița Gabriela Părângă², Larisa Miftode¹, Egidia Miftode^{1,2}, Daniela Leca^{1,2}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie Iași, Disciplina de Boli Infecțioase

²Spitalul Clinic Universitar de Boli Infecțioase "Sfânta Parascheva" Iași

Cuvinte cheie: infecție SARS COV2, terapie antivirală

Introducere: Infecția cu noul coronavirus aduce în actualitate, dincolo de aspectele strict medicale, o serie de probleme etice referitoare la terapia pacienților afectați. Înțelegând caracterul prioritar al tratării bolnavilor de COVID-19, ne punem totuși întrebarea: cât de eficiente sunt aceste molecule antivirale/immunomodulatoare recomandate de protocoalele naționale/internaționale și care este raportul beneficiu versus risc la diferitele categorii de pacienți?

Material și metode: Pentru elucidarea acestor dileme va vom supune atenției cazul unei paciente în vârstă de 36 ani, spitalizată în clinica noastră în luna mai a.c., fiind diagnosticată cu infecție SARS COV2 și prezentând cefalee, mialgii și disfație, simptomatologie ce a debutat cu 3 zile anterior. Date fiind elementele clinice sugestive, dar și modificările paraclinice (pancitopenie ușoară și hiperglicemie), se recomandă inițierea terapiei cu Lopinavir/ritonavir, explicându-se totodată beneficiile acestui tratament, precum și posibilele reacții adverse. Pacienta a refuzat administrarea lopinavirului, în schimb a fost de acord ulterior cu administrarea hidroxicloroquinei. Evoluția parametrilor clinici și paraclinici au permis externarea pacientei după 19 zile. Acest caz aparent simplu și rezolvabil din punct de vedere medical se complică prin sesizarea conducerii spitalului de către pacienta în cauza cu privire la încălcarea drepturilor sale și a anumitor articole din codul de deontologie medicală. Dincolo de elementele de subiectivism prezente, este necesară o clarificare etică a problemei prin prisma unei abordări complexe.

Discuții: După 9 luni de pandemie, putem afirma că unele terapii anti-COVID și-au dovedit eficiența în practica, iar altele au fost parțial invalidate de studiile clinice, fiind eliminate din ghiduri.

Concluzii: Rămâne de stabilit totuși care ar trebui să fie gradul optim de implicare și informare a pacienților cu privire la schemele de tratament administrate.

Ethical dilemmas in the therapeutic management of patients with SARS COV2 infection

Claudia Elena Pleșca^{1,2}, Maria Obreja^{1,2}, Oana Stămăteanu¹, Ioana Hunea¹, Delia Luchian², Camelia Bucur², Simona Apostu², Irina Dima², Tudorița Gabriela Părângă², Larisa Miftode¹, Egidia Miftode^{1,2}, Daniela Leca^{1,2}

¹*University of Medicine and Pharmacy Iasi, Discipline of Infectious Diseases*

²*Clinical University Infectious Diseases Hospital "Saint Parascheva" Iasi*

Keywords: infection SARS COV2, antiviral therapeutic

Introduction: The infection caused by the new coronavirus brings to the present, beyond medical aspects, various ethical problems related to the therapy of the affected patients. Understanding the priority of treating COVID-19 patients, we still ask ourselves how effective are these antiviral/immunomodulatory molecules recommended by national/international protocols and which is the benefit versus risk ratio in different categories of patients.

Material and methods: To solve these dilemmas we will bring to your attention the case of a 36-year-old patient, admitted to our clinic in May 2020, being diagnosed with SARS COV2 infection and presenting headache, myalgia and dysphagia, symptoms that began with 3 days before. Given the suggestive clinical elements, but also the paraclinical parameters (mild pancytopenia and hyperglycemia), we recommended the therapy with Lopinavir/ritonavir and we also explained the benefits of this treatment, as well as the possible side effects. The patient refused lopinavir, but later accepted the treatment with hydroxychloroquine. The evolution of clinical and paraclinical parameters allowed the patient to be discharged after 19 days. This apparently simple and solvable medical case becomes complicated when the patient complains about the violation of her rights and of certain articles from deontological code. Beyond the elements of subjectivism, it is necessary an ethical approach of this problem.

Discussion: After 9 months of pandemics, we can say that some anti-COVID therapies have proven a practical effectiveness and others have been partially invalidated by clinical trials and removed from the guidelines.

Conclusions: It remains to determine, however, what should be the optimal degree of involvement and information of patients regarding the therapeutic schemes.

Vaccinul COVID și geopolitica totalitară cu pretext sanitar

M. Pușcașu

Bucovina Profundă

Vaccinul anti Covid "nu va fi obligatoriu" zic autoritățile, doar că nu vei putea face anumite chestii dacă nu îl faci. Cum ar fi să profesezi, dacă ești medic, profesor, vânzătoare etc. Chiar dacă ai făcut Covid și ai imunitate naturală pe mai multe linii (anticorpi IgG, linie limfoidă, celule T killer și helper, celule B secretoare de IgG sau mieloide), linii de care nu te testează nimeni, pentru că nu sunt interesați să reducă piața de desfacere și masa de manevră pentru restricții sanitare.

"Nu va fi obligatoriu", dar consimțământul tău nu va fi liber, ci va fi sub presiunea restrângerii abuzive a drepturilor tale elementare. Dacă vor fi restricții în caz de refuz, atunci juridic se numește vicierea consimțământului (care trebuie să fie liber de constrângeri), iar în dreptul internațional se încalcă totul de la Codul de la Nurenberg 1948, la Convenția de la Oviedo, 1999. Se pare că populația constituie, fără a fi informată, cohortă pentru experimente medicale, studiile de fază 3 pe subiecți umani sau cercetare post-market.

Mai mult decât pandemia mă sperie politizarea ei sincronă la nivel global. Una e un virus și cercetarea medicală pentru obținerea de tratamente eficiente și alta e să vezi cât de bucuros e domnul Schwab de la WEF când propune schimbarea Contractului Social, adică statutul juridic al omului obișnuit față de Stat, în ideea limitării prin forța legii drepturilor fundamentale, libertatea fiind condiționată de obediența față de ideologii absurde.

Una este să vezi miile de studii publicate pe pubmed pe acest subiect, laureați Nobel făcând dezbateri de calitate online și cu totul altaceva e când vezi că "ministerul sănătății planetare", adică OMS, dă kix după kix. De la estimări eronate de 20 de ori, la recomandări din care au rezultat creșterea deceselor, cum ar fi interzicerea autopsiilor, recomandarea inițială interesată a remdesivirului ca medicament minune, apoi, după 5 luni, retragerea lui din protocolul terapeutic, bălbâielile cu (ne)contagiozitatea purtătorilor sănătoși de Sars-Cov-2, numiți eronat și aberant ca "bolnavi asimptomatici", mortalitatea (IFR) estimată inițial la 2-4% și dovedită recent a fi de 0.23%, vezi studiul profesorului John Ioannidis de la Stanford publicat și în buletinul OMS pe octombrie și multe altele, cel puțin la fel de rușinoase.

Alt lucru care este îngrijorător este cenzura comunistoidă, discreționară a dezbaterilor și opiniilor pe marile platforme de comunicare gen Facebook, YouTube, Twitter, printre cei cenzurați fiind oameni de știință, profesori la universități de prestigiu (inclusiv laureați Nobel

precum Michael Levitt sau John Ioannidis) care au fost găsiți vinovați de delict de opinie contrară politicii OMS sau călcători impertineți ai sacrosantelor "standarde ale comunităților".

Semnele de întrebare din jurul acestui vaccin și a terapiilor de modificare genetică in vivo în general consider că sunt deplin justificate, ne fiind nici noi, nici superficiale. Totuși eu personal sunt foarte optimist în ce privește evoluția pandemiei și obținerea imunizării naturale a populațiilor (herd immunity pe multiple linii, nu doar cu anticorpi), optimist și despre găsirea de tratamente eficiente și identificarea unor strategii de sănătate publică care să respecte și drepturile omului și demnitatea persoanei umane. Sper ca peste câțiva ani să privim înapoi cu umor pentru felul rudimentar în care ne-am comportat ca civilizație în fața unui astfel de pericol nanometric.

Restricții și libertăți: o analiză prin Engelhardt a conflictelor generate de măsurile privitoare la COVID-19

T. Șt. Rotaru

*Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
Universitatea "Alexandru Ioan-Cuza" din Iași*

Cuvinte cheie: COVID-19, libertăți, drepturi

Introducere: Autoritățile diverselor state au luat măsuri restrictive și punitive privitoare la prevenirea răspândirii COVID-19. Totuși, aceste măsuri au generat dezbateri și nemulțumiri privind posibile încălcări ale libertăților individuale și de conștiință.

Material și metodă: Studiul pornește de la câteva date concrete privind măsurile luate de autorități în România. Acestea sunt analizate prin grila propusă de Tristram Engelhardt pentru cadrul normativ posibil într-o etică seculară. Sunt cartografiate informațiile relevante pe structura argumentelor bioeticianului american.

Rezultate: Cel puțin parțial, conflictele generate de măsurile restrictive și punitive arată lipsa de conținut a principiului beneficiului într-o moralitate pur seculară. Aplicarea principiului permisiunii este lacunară în însuși conținutul contractului între cei care consimt. Consimțământul implicit poate fi folosit ca argument doar în măsura în care se dovedește ca cei inocenți sunt protejați împotriva forței fără permisiune.

Concluzii: Epidemia COVID-19 ridică probleme centrale ale eticii seculare. Principiul permisiunii premerge tuturor celorlalte principii într-un cadru secular. O posibilă rezolvare este accesul tuturor participanților la discuția despre natura contractului care derivă din permisiune.

Restrictions and liberties: an Engelhardt-framed analysis of conflicts generated by the measures targeting COVID-19

T. Șt. Rotaru

"Grigore T. Popa" University of Medicine and Pharmacy Iasi
"Alexandru Ioan-Cuza" University of Iasi

Keywords: COVID-19, liberties, rights

Introduction: The authorities of different countries have taken restrictive and punitive measures with respect to the prevention of the COVID-19 spread. However, these measures have generated debates and discontent regarding possible violations of individual freedoms and of the freedom of conscience.

Materials and method: This study starts with some concrete data regarding the measures the Romanian authorities took. These are analyzed through the grid proposed by Tristram Engelhardt for a normative framework that is possible in secular ethics. The relevant information is mapped over the structure of these American bioethician's arguments.

Results: At least partially, conflicts generated by the restrictive and punitive measures show that the principle of beneficence lacks content in a purely secular morality. Applying the principle of permission has gaps in the very content of the contract among those who consent. Implicit consent might be used as an argument, only to the degree in which one can prove that the innocents are protected against the unconsented-to force.

Conclusions: The COVID-19 epidemic raises central problems when it comes to secular ethics. The principle of permission has priority over other principles in a secular framework. A possible solution is access of all the participants regarding discussion about the nature of the contract which is derived from permission.

Medicalizarea vieții sociale în perioada de pandemie. Riscuri etice

A. Sandu

Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava

Cuvinte cheie: medicalizarea vieții sociale, pandemie, societate de risc, neîncredere, fake news

Medicalizarea societății reprezintă un efect al percepției societății postmoderne ca societate de risc. Membrii comunității conștientizează cu mai multă ușurință diversele tipuri de riscuri de care indivizii se simt amenințați. Atunci când medicalizarea societății devine un fenomen de masă, se poate ajunge la ideea de medicalizare a condiției umane, umanitatea ființei umane fiind considerată un sindrom tratabil (treatable disorder). Pandemia Covid-19 face ca întreaga societate să fie restricționată, cu sau fără temeiuri reale în ceea ce privește expertiza în sănătate publică, să fie impuse restricții ale libertății de circulație, să fie impuse comportamente sociale specifice - cum e cazul distanțării sociale, al purtării măștii, al migrării către online a majorității activității publice (virtualizarea spațiului social) etc. Cercetarea efectuată pe baza de interviu aplicat unui număr de 100 persoane a avut ca scop evidențierea fenomenelor de anxietate și angoasă datorate restricțiilor impuse în perioada pandemiei. Cercetarea a avut loc în perioada aprilie-iunie 2020 în regiunea de NE a României, operatorii de interviu fiind studenții Facultății de Drept și Administrație Publică din cadrul Universității "Ștefan cel Mare" din Suceava. Analiza s-a realizat pe baza metodologiei specifice grounded theory. Printre cele mai importante rezultate obținute în urma analizei interviurilor au fost: conștientizarea accentuării medicalizării societății, conștientizarea societății actuale ca fiind o "societate de risc", neîncrederea în capacitatea autorităților de a gestiona pandemia, neîncrederea în dimensiunile reale ale pandemiei și acceptarea cu mai multă ușurință a fake news-urilor referitoare la pandemie pe fundalul atitudinii ambivalente a autorităților, refuzul internării - chiar în contextul infectării cu Covid-19 - justificat prin percepția asupra incapacității sistemului medical românesc de a gestiona criza, precum și existența riscurilor unor comportamente autoritare interpretate ca "dictatura albă".

Medic – eroul pozitiv și negativ al pandemiei. Etica comunicării în spațiul public

Ioana Silistraru

Facultatea de Științe Socio-Umane, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, România

Cuvinte cheie: etică, comunicare, medic, COVID-19

Perioadele de criză socială și sanitară necesită mai mult ca oricând o atenție sporită asupra eticii profesionale, atât pentru practicienii din domeniul sănătății, cât și pentru comunicatori. Dincolo de etica specifică fiecărei profesii în parte, astăzi domeniile sunt interdependente, observându-se un transfer între cele două profesii. Ca o consecință a acestui transfer apar întrebări de natură etică, existând comportamente și enunțuri ce pot fi situate la limita acesteia în ambele cazuri. Această întrepătrundere a rolurilor, asumate în calitate profesională sau privată este augmentată în rețelele sociale, permissive pentru o paletă largă de manifestări narative. Studiul ia în considerare acele narațiuni aglutinate în jurul conceptelor care au polarizat discursul public în România de la declararea oficială a pandemiei, de "medic-erou" și "medic-personaj negativ". Narațiunile identificate în rețelele sociale sunt inventariate din perspectiva situației pe această scală a emoției sociale, a informației pe care o relevă publicului și apoi analizate din unghiul etic profesional. Rezultatele studiului sunt utile pentru o analiză preliminară, fără pretenția exhaustivității, a modului în care profesia medicală este percepută din punct de vedere etic în contextul pandemic. O abordare complexă a tematicii poate sugera răspunsuri pentru întrebări de tipul - Cât de mult contribuie la informarea și educarea publicului activitatea în rețelele sociale a medicului? Este această activitate dezirabilă sau chiar recomandată pentru personalul medical? Delimitarea de rolul de medic este oare posibilă atunci când exprimă opinii în spațiul public? Efectul acestei efervescente în comunicare, coroborat cu democratizarea totală a spațiului digital, cu acces nediscriminat pentru orice tip de comunicator, este complex. Rețeaua socială are potențialul unui spațiu de bully-ing virtual, alimentat artificial. În tot acest context, explorăm prin codificare (pozitiv-negativ) modul în care narațiunea pandemiei definește și redefinește profesia medicală și pe exponentul cel mai vizibil al acesteia – medicul, iar manifestarea lui publică îl poziționează simultan ca "erou" și "răufăcător".

Healthcare workers - heroes and villains in Covid-19 pandemic. The ethical communication

Ioana Silistraru

*"Lucian Blaga" University of Sibiu, Department of Social Work, Journalism,
Public Relations and Sociology*

Keywords: communication, ethics, healthcare worker, COVID-19

Periods of social and health crises require more than ever more attention to professional ethics, both for health practitioners and communicators. Beyond each profession's specific ethics, today, the fields are interdependent, with a transfer between the two professions. As a consequence of this transfer, ethical questions arise, some behaviors and statements are placed at their limit in both cases. This interpenetration of roles, assumed in a professional or private capacity, is augmented in social networks, permissive for a wide range of narrative manifestations. The study considers those narratives agglutinated around the concepts that have polarized Romania's public discourse since the official declaration of the pandemic, of "doctor-hero" and "doctor-negative character." The narratives identified in the social networks are inventoried from the perspective of the situation on this scale of the social emotion, the information it reveals to the public, and then analyzed from the professional, ethical angle. The study results are useful for preliminary analysis, without claiming to be exhaustive, of how the medical profession is perceived ethically in the pandemic context. A complex approach to the topic can suggest answers to questions such as - How much does the doctor's social media activity contribute to informing and educating the public? Is this activity desirable or even recommended for medical staff? Is it possible to delimit the role of a physician when expressing opinions in public space? The effect of this effervescence in communication, corroborated with the total democratization of the digital space, with non-discriminatory access for any communicator, is complex. The social network has the potential of a virtual bullying space, artificially fed. In this context, we explore by coding (positive-negative) how the pandemic narrative defines and redefines the medical profession and its most visible exponent - the doctor, and its public manifestation simultaneously positions him as a "hero" and "villain".

Provocări etice ale tehnologiilor digitale în gestionarea pandemiei COVID-19

Simina Petra Simion, H. Jung

Institutul de Medicină Legală Târgu Mureș, România

Cuvinte cheie: COVID-19, tehnologie digitală, drepturi civile

Boala infecțioasă cauzată de virusul SARS-CoV-2 s-a răspândit rapid în întreaga lume, la doar 48 zile de la apariția primului caz în China (30 ianuarie 2020), devenind o problemă majoră de sănătate publică. 1/3 din populația globului a intrat în carantina forțată, pandemia cauzând restricții masive și determinând daune sociale, psihologice și economice.

Cercetătorii și experții au subliniat avantajele care pot fi obținute prin utilizarea diverselor resurse digitale, astfel încât colectarea, analizarea și corelarea datelor individuale a devenit o strategie luată în considerare în managementul pandemiei COVID-19.

Supravegherea digitală este însoțită de riscuri și preocupări legale dar și etice, organizațiile drepturilor civile și autoritățile de protecție a datelor evidențiind riscul intensificării supravegherii digitale și după pandemie. Aceștia au subliniat necesitatea îndeplinirii condițiilor de bază, cum ar fi legalitatea și proporționalitatea prelucrării datelor, dar și nevoia de justiție socială și echitate care nu trebuie pierdute din vedere în urgența acestei crize.

Sursele digitale utilizate în răspunsul la această pandemie includ date provenite de la turnuri de telefonie, diverse aplicații pentru telefoanele mobile, conexiuni Bluetooth, supraveghere video, termometre inteligente, etc. Am identificat patru categorii principale ale tehnologiilor digitale utilizate pentru gestionarea pandemiei: urmărirea proximității și a contactilor, monitorizarea simptomelor, controlul carantinării și monitorizarea fluxului persoanelor.

Cu toate că tehnologia digitală pare a-și demonstra importanța în aplatizarea curbei de incidență a infectării cu virusul Sars-CoV-2, s-au evidențiat și limitări tehnice notabile, cum ar fi acuratețea, calitatea datelor și nu în ultimul rând existența riscurilor ce țin de securitatea cibernetică.

Ethical challenges of digital technologies in COVID-19 pandemic management

Simina Petra Simion, H. Jung

Institute of Legal Medicine Târgu Mureș, Romania

Keywords: COVID-19, digital technology, civil rights

The infectious disease caused by the SARS-COV-2 virus has spread rapidly worldwide, just 48 days after the first case appeared in China (January 30, 2020), becoming a major public health problem. 1/3 of the world's population has been forced into quarantine, the pandemic causing massive restrictions and consecutively substantial social, psychological, and economic harms.

Researchers and experts have highlighted the benefits of various digital resources use, with the aim of collection, analysis, and correlation of individual data as a strategy in the management of the COVID-19 pandemic.

Digital surveillance is accompanied by legal and ethical risks and concerns, thus civil rights organizations and data protection authorities are highlighting the risk of intensified digital surveillance even after the pandemic situation. They emphasize the need to meet basic conditions (legality, proportionality of data processing) but also the need for social justice and equity that must not be overlooked in the urgency of this crisis.

The digital sources used in response to this pandemic include data from telephone towers, various mobile phone applications, Bluetooth connections, video surveillance, and more. We identified four main categories of digital technologies used to manage the pandemic: proximity and contact tracking, symptom monitoring, quarantine control, and individuals flow monitoring.

Although digital technology seems to demonstrate its importance in flattening the incidence curve of Sars-Cov-2 virus infection, notable technical limitations have also been emphasized, such as accuracy, data quality, and last but not least the existence of risks related to cybersecurity.

Perspective etice asupra vaccinării obligatorii în context pandemic

Andreea-Iulia Somesan, I. Copoeru

Școala Doctorală de Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, România

Cuvinte cheie: autonomie, consimțământ, opoziție, politici de sănătate publică, vaccinare obligatorie

Situația pandemică actuală ne-a adus într-un context în care să fie reglementate legislativ anumite aspecte de sănătate publică ce merg până la intruziunea în viața privată. În plus, profesioniștii domeniului medical afirmă faptul că viața va putea reveni la normal doar în urma vaccinării majorității populației. Deși convenția de la Oviedo prevede, fără excepție, consimțământul informat la orice intervenție medicală, prin promulgarea unei legislații specifice pentru obligativitatea vaccinală, nu va mai fi necesară obținerea consimțământului. Cum se vor implementa și desfășura în acel context campaniile de vaccinare? Își poate găsi această abordare alte tipare justificative privind exercițiul autorității decizionale externe în sfera acțiunilor individuale? Ce impact asupra individului va avea acest tip de abordare al vaccinării în masă? Scopul acestei lucrări este de a aduce în discuție aspectele etice ale vaccinării obligatorii în context pandemic și de a analiza obiecțiile ce pot fi aduse acestora prin raportare la istoricul opozițiilor față de vaccinare.

Ethical approaches on the compulsory vaccination in a pandemic context

Andreea-Iulia Somesan, I. Copoeru

Doctoral School of Philosophy, Babeș-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania

Keywords: autonomy, consent, opposition, compulsory vaccination

The present pandemic situation created the context for the promulgation of a new legislation for certain public health's issues with the intrusion into the private life. In addition, the medical professionals say to be possible a return to the normal life only after the majority of the population will be vaccinated. Although the Oviedo Convention promotes, without exception, informed consent to any medical intervention, by enacting specific legislation for compulsory vaccination, it will no longer be necessary to obtain the patient's consent. How will vaccination campaigns be implemented and carried out in that context? Can this approach regarding the exercise of external decision-making authority in the field of individual actions find other patterns of justification? What will be the impact of these mass vaccination by compulsion on the individual? The purpose of this paper is to discuss the ethical aspects of mandatory vaccination in a pandemic context and to analyze the possible objections to it by referring to the history of vaccination's oppositions.

Pandemia COVID-19: între dreptul la viață privată și dreptul la informație

Emanuela Stan¹, Alexandra Enache^{1,2}

¹*Universitatea de Medicină și Farmacie "Victor Babeș" Timișoara*

²*Institutul de Medicină Legală Timișoara*

Cuvinte cheie: COVID-19, confidențialitatea datelor medicale, GDPR

În perioada pandemiei, o serie de drepturi și libertăți au fost restrânse în încercarea de a combate răspândirea virusului. De la primul caz de infecție COVID-19 confirmat în România (pe 26 februarie 2020) până când autoritățile publice au început să se adapteze situației nou create de răspândirea pandemică a virusului SARS-Cov-2, molima făcea victime, atât din punct de vedere medical cât și în ceea ce privește respectarea drepturilor fundamentale. Astfel, autoritățile publice s-au trezit în fața unui conflict între protejarea dreptului la informație a comunității publice și protejarea dreptului la viața privată a individului. În mod normal "orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private" (art. 8 CEDO). Cu toate acestea, au existat cazuri precum publicarea unor liste cu persoane carantinate, izolate sau infectate, de către autoritățile publice. Deși făcute cu scopul de a încerca limitarea răspândirii virusului, astfel de acțiuni nu respecta principiul proporționalității și nu justifică încălcarea dreptului fundamental la viața privată. Statul se apără invocând dreptul populației, prevăzut în art. 31 al Constituției României, respectiv dreptul la informație, precum și prevederile art. 15 al Convenției Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și anume ca statul poate deroga de la obligațiile prevăzute "în cazul în care există un pericol public care amenință viața națiunii". Oare o asemenea situație excepțională, precum pandemia de coronavirus care amenință sănătatea publică, ne dă dreptul să divulgăm informații personale? O posibilă soluție ar fi să ne raliem afirmației lui Nicolae Sfetcu, făcută în Pandemia COVID-19 - Abordări filosofice, care susține că "este important ca limitarea libertății sau încălcarea drepturilor să fie proporțională cu efectul asupra bunăstării".

COVID-19 pandemic: between the right to privacy and the right to information

Emanuela Stan¹, Alexandra Enache^{1,2}

¹"Victor Babeș" University of Medicine and Pharmacy Timisoara

²Institute of Forensic Medicine Timisoara

Keywords: COVID-19, medical data confidentiality, GDPR

During the pandemic, a number of rights and freedoms were restricted in an attempt to combat the spread of the virus. From the first confirmed case of COVID-19 infection in Romania (on February 26, 2020) until the public authorities began to adapt to the newly created situation of the pandemic spread of the SARS-Cov-2 virus, the plague claimed victims, both medically and in terms of respect for fundamental rights. Thus, the public authorities found themselves in a conflict between the protection of the public community's right to information and the protection of the individual's right to privacy. Normally "every person has the right to respect for his private life" (art. 8 ECHR). However, there have been cases such as the publication of lists of quarantined, isolated or infected persons by public authorities. Although made in order to try to limit the spread of the virus, such actions do not respect the principle of proportionality and do not justify the violation of the fundamental right to privacy. The state defends itself by invoking the right of the population, provided in art. 31 of the Romanian Constitution, respectively the right to information, as well as the provisions of art. 15 of the Convention on Human Rights and Fundamental Freedoms, namely that the state may derogate from the obligations provided "in case there is a public danger that threatens the life of the nation". Does such an exceptional situation, such as the coronavirus pandemic that threatens public health, entitle us to disclose personal information? A possible solution would be to agree with Nicolae Sfetcu's statement, made in the Pandemic COVID-19 - Philosophical Approaches, which states that "it is important that the restriction of freedom or violation of rights be proportionate to the effect on welfare".

Provocări etice în centrele rezidențiale pentru persoane vârstnice din România

C. Tarnovețchi, Maria Lepadatu, D. Balan

Consilieri la Instituția Avocatul Poporului

Cuvinte cheie: centre vârstnici, etică, pandemie

Introducere: Centrele pentru persoane vârstnice fac parte din sistemul de asistență socială și sunt supuse monitorizării Domeniului privind prevenirea torturii și relexelor tratamente din cadrul Instituției Avocatul Poporului ca principală instituție națională cu atribuții în monitorizarea și controlul respectării drepturilor omului. Există numeroase provocări etice în aceste centre, una din cele mai importante fiind cea referitoare la alocarea și folosirea resurselor existente.

Material și metodă: Au fost studiate rapoartelor de vizită efectuate în 10 asemenea centre în anul 2020 sub aspectul organizării și funcționării acestora, a condițiilor de cazare pe care le oferă, a asistenței medicale, sociale și psihologice, a măsurilor luate pentru combaterea actualei pandemii cu scopul realizării unei analize a modului în care sunt alocate și folosite resursele în vederea funcționării acestor centre.

Rezultate: În urma analizei efectuate se pot trage concluzii generale referitoare la : insuficiența resursei umane – personal medical, asistenți sociali, psihologi ; nevoia imperioasă de servicii sociale în acest domeniu; necesitatea creșterii nivelului de pregătire profesională a personalului; identificarea posibilității de a susține din fonduri publice (parțial sau integral) serviciile oferite având în vedere nevoia evidentă de servicii sociale private, instituțiile publice fiind în imposibilitatea de a acoperi toate nevoile persoanelor vârstnice, de îngrijire și supraveghere permanentă.

Concluzii: Provocările etice cu care se confruntă aceste instituții în actuala pandemie sunt complexe și necesită o abordare multidisciplinară precum și crearea de strategii și politici care să ajute la funcționarea lor. Ar trebui ca factorii de decizie să folosească acest prilej pentru a trage concluziile necesare cu scopul evitării unor adevărate drame sociale și umanitare.

Ethical challenges in nursing homes in Romania

C. Tarnovețchi, Maria Lepadatu, D. Balan

Romanian Ombudsman counsellors

Keywords: nursing homes, ethics, pandemic

Background: Nursing homes or long-term care facility are part of the social welfare institutions and are monitored by National Preventive Mechanism as part of the Romanian Ombudsman, the main national authority with expertise in human rights compliance. There are many ethical challenges in this centers, including for example allocation and use of the resources.

Material and methods: The aim of the present study is to investigate the visit reports at 10 nursing homes during 2020. The key elements examined were organizational structure, nursing facilities, medical, social and psychological needs. There were also searched the measures taken to prevent and manage COVID 19 outbreak in order to analyze resource allocation and their use for the functioning of this centers.

Results: Following analysis of results a number of general conclusions can be drawn: shortage of specialized medical and social care staff, psychologists ; imperious need of social care services; necessity to improve employee training and development; identifying possibilities to use public funding to support social services in care homes run by private companies because the state run facilities are often unable to cover all this needs.

Conclusions: The ethical challenges being experienced by this institutions in the current pandemic are complex and require multidisciplinary thinking but also strategies and policies to guide their practice. Decision making authorities should use this opportunity to draw necessary conclusions in order to avoid social and humanitarian drama.

Contribuții etice în păstrarea demnității pacientului terminal

Elena Toader^{1,2}, Andreea Decusara², T. Winsinger¹, Mirela Piscuc²

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa", Iași, România

²Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie, Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon", Iași

Cuvinte cheie: demnitate, pacient terminal, îngrijiri paliative

Pacientul terminal, un subiect care menține actualitatea în abordările dedicate controlului real și efectiv asupra sfârșitului vieții, angajează în analizele teoretice și exemplificările practice un grupaj terminologic amplu, care după aproape cinci decenii de dezbateri academice nu au ajuns la o unitate de opinie. Astfel, termeni precum moarte asistată, sfârșitul vieții, boală terminală, îngrijiri terminale subliniază modul cum progresul științific și tehnologic permite conservarea artificială a funcțiilor vitale în conexiune cu o serie de consecințe medicale privind creșterea speranței de viață, efectele asupra sănătății, criteriile pentru stabilirea decesului unei persoane. Problemele și implicațiile profunde medicale, sociale, economice, juridice ale pacientului aflat în stadiul terminal desemnează prin tipul de îngrijire paliativă obiectivele și dogmele de bază emergente scopului etic de preservare a demnității pacientului. Controlul simptomelor, starea spirituală, grija pentru familia celui afectat vizate prin îngrijirea vieții sau terapiile de susținerea vieții fac apel la principiul binefacerii. Din perspectiva păstrării demnității umane, binefacerea devine fundamentul de bază în elaborare criteriilor bioetice destinate evaluării deciziilor implicate în managementul pacientului aflat în stadiul terminal. Deoarece importanța demnității pacientului la sfârșitul vieții nu poate fi negată, în lucrarea de față ne propunem să identificăm atributele cheie de definire a conceptului de demnitate, să desemnăm caracterul multidimensional și natura complexă a conceptului.

Ethical contributions in preserving the dignity of the terminal patient

Elena Toader^{1,2}, Andreea Decusara², T. Winsinger¹, Mirela Piscuc²

¹University of Medicine and Pharmacy "Grigore T. Popa", Iasi, Romania

²Institute of Gastroenterology and Hepatology, "St. Spiridon" County Clinical Emergency Hospital, Iasi

Keywords: dignity, terminal patient, palliative care

The terminal patient, a topic who maintains actuality in the approaches dedicated to real and effective control over the end of life engages an ample terminological cluster, which after almost five decades of academic debates did not reach a unit of opinion. Thus, terms such as assisted death, end of life, terminal illness, terminal care highlight how scientific and technological progress allows the artificial preservation of vital functions in connection with a number of medical consequences on the increase of hope life effects, health effects, criteria for determining the death of a person. Problems and deep medical, social, economic, legal implications of the patient at the terminal stage designates the type of palliative care the basic goals and dogmas, emerging the ethical purpose of preserving the dignity of the patient. Symptoms control, spiritual status, care for the patient's family, life care or life support therapies appeal to the principle of benevolence. From the perspective of preserving human dignity, benevolence becomes the basis for elaborating the bioethical criteria for evaluating the decisions involved in the patient's terminal management. Because the importance of patient dignity at the end of life cannot be denied in this paper, we aim to clarify terminologically by identifying the key attributes of defining the concept of dignity, to designate the multidimensional character and the complex nature of the concept.

COVID - 19 prin fereastra vârstei

Elena Toader^{1,2}, T. Șt. Rotaru¹, D. Damir^{1,2}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa", Iași, România

²Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie, Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon", Iași

Cuvinte cheie: ageismul, valori etice, COVID-19

Ageismul ortografiat ca și agism, afectează toate aspectele vieții și se manifestă prin modul în care oamenii interacționează, precum și prin modul în care ne percepem pe noi înșine. Impactul vârstei asupra interacțiunilor sociale și în special asupra sănătății fizice și mentale, rămâne în mare parte necunoscut sau subestimat, cu tendințe spre caracterizări omogenizate din care rezultă un risc de afectare, exagerare și chiar distorsionare. Pandemia Covid -19 a generat un context complex în plan medical, cu important răsunet în spațiul social, care permite evaluarea impactului și a modului de reacție la o serie de valori etice, dar și acumularea de dovezi care să reflecte în sfera preconceptelor, cum pandemia COVID-19 a schimbat modul de abordare a ageismului. Apariția unor atitudini față de persoanele în vârstă pe o serie de fronturi în general, și în particular în timpul pandemiei COVID -19, fac ca realitatea vârstei să rămână o mare provocare. În acest sens, sunt necesare abordări multidisciplinare, cu reprezentări variate și implicarea tuturor celor interesați, astfel încât să putem contura un portret real al vârstei, pentru diferite sfere și provocări ale vieții.

COVID -19 through the age window

Elena Toader^{1,2}, T. Șt. Rotaru¹, D. Damir^{1,2}

¹University of Medicine and Pharmacy "Grigore T. Popa", Iasi, Romania

²Institute of Gastroenterology and Hepatology, Iasi, "St. Spiridon" County Clinical Emergency Hospital, Iasi

Keywords: ageism, ethical values, COVID-19

Ageism, spelled as agism, affects all aspects of life and manifests itself in the way people interact, as well as in the way we perceive ourselves. The impact of age on social interactions, and in particular on physical and mental health, remains largely unknown or underestimated, with tendencies towards homogenized characterizations resulting in a risk of impairment, exaggeration and even distortion. The Covid-19 pandemic generated a complex medical context, with important resonance in the social space which allows the evaluation of the impact and the way of reaction to a series of ethical values, but also the accumulation of evidence that reflects in the sphere of preconceptions, how the COVID-19 pandemic changed the way of approaching ageism. The emergence of attitudes towards the elderly on a number of fronts in general, and in particular during the COVID-19 pandemic, make the reality of age a major challenge. In this sense, multidisciplinary approaches are needed, with various representations and the involvement of all those interested, so that we can outline a real portrait of age, for different spheres and challenges of life.

Cum reacționează bioetica în pandemia COVID-19

Elena Toader^{1,2}, Luiza Palmaru², T. Șt. Rotaru¹

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa", Iași, România

²Institutul de Gastroenterologie și Hepatologie, Spitalul Clinic Județean de Urgență "Sf. Spiridon", Iași

Cuvinte cheie: bioetica, pandemie, covid-19

În ultimul an, cele trei valuri ale infecției cu SARS CoV 2 au generat provocări uriașe pentru sănătatea globală, impunând sistemelor de sănătate să adapteze modele de îngrijire și să configureze, în parametri de siguranță, modul de a face cercetare. În circumstanțele noului context medical al pandemiei COVID-19, bioetica a oferit un suport eficient, atât în practica medicală cât și pentru cercetarea științifică. Prin intervențiile sale, bioetica a încercat să acopere cele mai importante aspecte implicate în modul de relaționare cu pacientul, asigurarea standardului de calitate a actului medical, respectarea cerințelor de securitate epidemiologică și asigurarea condițiilor pentru siguranța pacientului, a personalului medical și a comunității, în general. Prin aceste demersuri, bioetica s-a plasat în poziție centrală a dezbaterilor care au stat la baza fundamentării reglementărilor legale și manageriale, asumându-și, totodată, necesitatea unor notificări și revizuirii periodice în codurile de etică profesională, prin care a urmărit o cât mai bună adaptare la contextul pandemiei. Lucrarea de față urmărește modul cum bioetica menține în actualitate rolul și importanța intervenției sale în derularea actului medical, precum și orientările și reperele necesare în ghidarea îngrijirilor medicale după considerații etice globale, cu scopul de a ajuta furnizorii de servicii medicale să ia cele mai bune decizii, iar atunci când sunt făcute să se asigure că motivele alegerii sunt cele corecte.

How bioethics reacts in the COVID-19 pandemic

Elena Toader^{1,2}, Luiza Palmaru², T. Șt. Rotaru¹

¹University of Medicine and Pharmacy "Grigore T. Popa", Iasi, Romania

²Institute of Gastroenterology and Hepatology, "St. Spiridon" County Clinical Emergency Hospital, Iasi

Keywords: bioethics, pandemic, covid-19

In the last year, the three waves of SARS CoV 2 infection have posed huge challenges to global health, requiring health systems to adapt health care models and to configure, in safety parameters, the way of doing research. In the circumstances of the new medical context of the COVID-19 pandemic, bioethics provided efficient support, both, in medical practice and for scientific research. Through its interventions, bioethics has tried to cover the most important aspects involved in the relationship with the patient, ensuring the quality standard of the medical act, compliance with the requirements of epidemiological safety and ensuring the conditions for patient safety, medical staff and the community, generally. Through these approaches, bioethics has placed itself at the center of the debates which formed the basis of legal and managerial regulations, while assuming the need for notifications and regular revisions in the codes of professional ethics, through which he sought the best possible adaptation to the context of the pandemic. This paper aims at how bioethics maintains the role and importance of its intervention in the development of the medical act, as well as guidelines and benchmarks necessary in guiding healthcare according to global ethical considerations, in order to help healthcare providers make the best decisions, and when they are made to ensure that the reasons for the choice are the right ones.

Pandemia COVID-19: ce fel de relație medic-pacient?

Larisa Udristioiu¹, G.C. Curcă^{1,2}, Ioana Diaconescu¹

¹Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București

²Institutul Național de Medicină Legală "Mina Minovici"

Cuvinte cheie: COVID-19, relație medic-pacient

Introducere: Virusul SARS-COV-2 ne-a adus în fața unei perioade când medii variate au de suferit, central situându-se sistemul medical. Se fac eforturi uriașe pentru susținerea acestui sistem, pentru elaborarea unor scheme de tratament eficiente și pentru dezvoltarea unui vaccin într-un timp record.

Material și metodă: De la momentul declarării pandemiei, normele și procedurile medicale s-au schimbat fulgerător și continuu, ceea ce s-a transpus atât într-un personal medical, cât și pacienți bulversați, deopotrivă. Examinările medicale au fost restrânse și implementate noi forme de desfășurare. A fost nevoie de suplimentarea personalului medical sub diverse forme, de la relocări, la medici pensionați sau studenți medicinisti.

Rezultate: La nivel practic, relația medic-pacient a suferit modificări notabile mai ales din punct de vedere fizic, atât prin purtarea echipamentelor complete de protecție, cât și prin izolarea pacienților, prin acordarea recomandărilor prin telefon, prin numărul covârșitor de noi pacienți și, deopotrivă, timpul limitat al cadrelor medicale, presiunea de lucru și suplimentarea personalului de la boli infecțioase cu cadre ce nu aparțin acestei specialități. Caracteristicile acestei relații s-au schimbat, pacienții primind un flux de informații, însă cu mai puțină empatie, comunicare și competență. Telemedicina s-a impus cu fiecare zi mai mult, însă pe lângă efectele benefice, a redus din importanța relației medic-pacient cu tot ceea ce presupune aceasta, inclusiv aderența la tratament.

Concluzii: Putem spune că asistăm la o reevaluare sau la o înnoire a relației medic-pacient și a caracteristicilor acesteia, prin care se introduce un al treilea element ce o mediază (relație medic-x-pacient).

"Binele" făcut cu forța și binele făcut de Dumnezeu

Mihail Adeodatus Ungureanu

Conform DEX, prin cuvântul "bine" se înțelege în mod prielnic, în mod favorabil, avantajos, util. În această lucrare vom încerca să vedem cât de "avantajos" este "binele" impus de autoritățile statului român în legătură cu virusul Covid 19 și câtă dreptate au, având în vedere că există un conflict între "dreptate" și "bine" care apare datorită lipsei unei armonii suficiente. Dacă autoritatea morală seculară derivă din permisiunea celor care colaborează, constrângerea persoanelor fără consimțământul lor este greșită, indiferent de consecințe. Pe de altă parte, vom vedea ce este binele făcut de Dumnezeu asupra noastră în timp de pandemie.

Mama și copilul în contextul pandemiei COVID-19 - probleme etice

*Cristina Vasilescu¹, Alexandra Lăcătușu¹, Manuela Ștefan^{1,2},
Carmen-Mihaela Arteni¹, Ioana-Alina Harja-Alexa^{1,2}, C. Eva¹, M. Sapaniuc³,
Carmen Manciu^{1,2}*

¹Spitalul Clinic de Boli Infecțioase "Sf. Parascheva" Iași

²Universitatea de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași

³Spitalul Clinic de Urgență "Sf. Spiridon" Iași

Cuvinte cheie: infecție SARS-CoV-2, mama, copil, status psiho-emoțional

Introducere: SARS COV 2 este un virus ARN care a apărut în decembrie 2019 în orașul Wuhan, China, ce afectează toate categoriile de vârstă. Infecția cu noul coronavirus reprezintă o reală problemă de sănătate.

Material și metodă: Expunem experiența clinicianului psiholog și a specialistului de boli infecțioase într-un spital universitar din nord-estul României.

Rezultate: În țara noastră, primul pacient confirmat cu noul coronavirus a fost în luna martie 2020. De atunci s-a înregistrat un număr de 353.185 persoane diagnosticate cu infecție SARS COV 2. În Spitalul Clinic de Boli Infecțioase "Sf. Parascheva" Iași, primul pacient diagnosticat COVID 19 a fost la sfârșitul lunii martie, urmând ca în decursul a 8 luni să ajungem să tratăm aproximativ 3500 de pacienți pozitivi cu forme diferite de boală și cu vârste variind de la 0 la 97 ani. Tratamentul a fost administrat conform protocoalelor stabilite la nivel național și internațional și adaptate fiecărui pacient în funcție de patologiile asociate. Un impact major asupra evoluției bolii l-a avut statusul psiho-emoțional al pacientului impus de boală în sine, de marginalizarea de către entourage și chiar de către propria familie și de sentimentul de culpă. Din punct de vedere psiho-emoțional, cei mai vulnerabili au fost copiii și mamele acestora, confruntându-ne cu diferite situații în care copiii erau pozitivi iar mamele negative, nou-născuți sau sugari negativi iar mamele, leuzele pozitive și cazuri în care atât mamele cât și copiii au fost pozitivi, fapt ce a necesitat abordare multidisciplinară, tratament specific COVID 19 și consiliere psihologică.

Concluzii: Era COVID-19 ne pune în fața unor mari provocări în privința abordării pacientului, a conduitei terapeutice și a colaborării multidisciplinare.

Mother and child in the context of the COVID-19 pandemic - ethical issues

*Cristina Vasilescu¹, Alexandra Lăcătușu¹, Manuela Ștefan^{1,2},
Carmen-Mihaela Arteni¹, Ioana-Alina Harja-Alexa^{1,2}, C. Eva¹, M. Sapaniuc³,
Carmen Manciu^{1,2}*

¹*Clinical Hospital for Infectious Diseases "St. Parascheva" Iasi*

²*University of Medicine and Pharmacy "Grigore. T. Popa" Iasi*

³*Emergency Clinical Hospital "St. Spiridon" Iasi*

Keywords: SARS-CoV-2 infection, mother, child, psycho-emotional status

Introduction: SARS COV 2 is an RNA virus that emerged in December 2019 in Wuhan, China. It affects children as well as all age groups. The infection with the new coronavirus becoming a real health problem.

Material and method: We present the experience of the psychologist and the infectious disease specialist in an university hospital in northeastern Romania.

Results: In our country, the first patient confirmed with the new coronavirus was in March 2020. Since then, a number of 353,185 people have been diagnosed with SARS COV 2 Infection. In the Clinical Hospital for Infectious Diseases "Sf. Parascheva " Iasi, the first patient diagnosed with COVID 19 was at the end of March, in 8 months we were able to treat approximately 3500 positive patients with different forms of the disease and ages from 0 to 97 years. The treatment was administered according to the protocols established at national and international level and adapted to each patient according to the associated pathologies. A major impact on the evolution of the disease had the psycho-emotional status of the patient imposed by the disease itself, by the marginalization by the entourage and even by his own family and by the feeling of guilt. From a psycho-emotional point of view, the most vulnerable were the children and their mothers, facing different situations in which children were positive and their mothers negative, negative newborns or infants with positive mothers and cases in which both mothers and childrens were positive. This cases required a multidisciplinary approach, specific COVID 19 treatment and psychological counseling.

Conclusions: The COVID - 19 era presents us with great challenges in terms of patient approach, therapeutic conduct and multidisciplinary collaboration.

Luarea deciziilor etice în pandemie

I. Warter, L. Warter

Center for Socio-Economic Studies and Multiculturalism, Iași, România

Cuvinte cheie: management intercultural, etica, decizie, gândire de grup, pandemie

Perioada de pandemie pune în evidență, mai mult decât oricând, problemele etice ale societății și în special ale decidenților în domeniul sănătății. Luarea deciziilor atât la nivel individual dar mai ales luarea deciziilor colective ridică unele dileme etice fără precedent. Evitarea capcanelor gândirii de grup este mai necesară ca oricând.

A acționa etic este corect, dar nu întotdeauna ușor. Luarea deciziilor etice se bazează pe valori fundamentale: încrederea, respectul, responsabilitatea, corectitudinea, grijă și civism. Procesul de luare a deciziilor etice necesită angajament, conștiință și competență.

Cu cât alegerea etică cu care ne confruntăm este mai nouă și mai dificilă, cu atât mai mult trebuie să ne bazăm pe discuții și dialog cu ceilalți.

Gândirea de grup este atunci când un grup de oameni, într-un efort de a demonstra armonie și unitate, nu reușesc să ia în considerare perspective alternative și se angajează în luarea de decizii problematice.

Cele opt simptome ale gândirii de grup includ o iluzie a invulnerabilității sau a incapacității de a fi greșit, raționalizarea colectivă a deciziilor grupului, o credință neîndoielnică în moralitatea grupului și alegerile acestuia, stereotipizarea oponenților sau a membrilor din afara grupului, și prezența „gărzilor minții” care acționează ca bariere în calea informațiilor alternative sau negative, precum și a autocenzurii și a iluziei unanimității. Luarea deciziilor afectate de gândirea de grup neglijează alternativele posibile și se concentrează pe un număr restrâns de obiective, ignorând riscurile implicate într-o anumită decizie. Eșuează în căutarea informațiilor alternative și este părtinitoare în luarea în considerare a celor disponibile.

Ethical decision making in pandemic

I. Warter, L. Warter

Center for Socio-Economic Studies and Multiculturalism, Iasi, Romania

Keywords: intercultural management, ethics, decision-making, groupthink, pandemic

The pandemic period highlights, more than ever, the ethical issues of society and especially of health decision-makers. Decision making both at the individual level but especially collective decision making raises some unprecedented ethical dilemmas. Avoiding the pitfalls of group thinking is more necessary than ever.

Acting ethically is the right thing to do, but it is not always easy. Ethical decision-making is based on core character values like trustworthiness, respect, responsibility, fairness, caring, and good citizenship. The process of making ethical decisions requires commitment, consciousness, and competency.

The more novel and difficult the ethical choice we face, the more we need to rely on discussion and dialogue with others about the dilemma.

Groupthink is when a group of people, in an effort to demonstrate harmony and unity, fail to consider alternative perspectives and ultimately engage in deeply problematic decision-making.

The eight symptoms of groupthink include an illusion of invulnerability or of the inability to be wrong, the collective rationalization of the group's decisions, an unquestioned belief in the morality of the group and its choices, stereotyping of the relevant opponents or out-group members, and the presence of "mindguards" who act as barriers to alternative or negative information, as well as self-censorship and an illusion of unanimity. Decision-making affected by groupthink neglects possible alternatives and focuses on a narrow number of goals, ignoring the risks involved in a particular decision. It fails to seek out alternative information and is biased in its consideration of that which is available.

Cultura și etica în pandemie. Nimic nou sub soare

L. Warter, I. Warter

Center for Socio-Economic Studies and Multiculturalism, Iași, România

Cuvinte cheie: management intercultural, etica, dimensiuni culturale, pandemie

Pe măsură ce pandemia se răspândește în întreaga lume, este din ce în ce mai clar că cultura contează atunci când vine vorba de coronavirus.

Hofstede a anticipat corect modul în care interpretările culturale sunt generalizate în binare de către oameni reali în timp real. Nu durează mult până când binarele culturale se traduc în stereotipuri culturale. Interpretările binare care au izbucnit în întreaga lume odată cu apariția pandemiei actuale au dat rapid loc stereotipurilor rasiste. Caracterizarea occidentală a asiaticilor estici ca purtători ai virusului a început și continuă în școli, locuri de muncă și spații publice. Nu doar interacțiunile individuale, ci națiuni întregi au subscris la o astfel de generalizare binară, deși inexactă.

Cunoașterea virologică și epidemiologică este crucială, dar considerațiile politice joacă, de asemenea, un rol în răspunsurile politice. Criza coronavirusului va fi un moment decisiv pentru politica europeană. Pandemia COVID-19 a avut implicații sociale, economice și politice uriașe pe tot globul.

Pandemia este un dar politic pentru naționaliști și protecționiști nativiști. Prim-ministrul naționalist al Ungariei a dat vina pe străini și migrație pentru răspândirea coronavirusului.

Criza coronavirusului va avea probabil un impact durabil, mai ales atunci când consolidează alte tendințe care deja subminează globalizarea. A accentuat percepția că străinii sunt o amenințare.

Întrebarea care se pune este următoarea: A adus pandemia ceva nou în cultura și etica sau doar evidențiază mai clar aspecte deja cunoscute? Sau altfel spus: "Nimic nou sub soare?"

Culture and ethics in pandemic. Nothing new under the sun

L. Warter, I. Warter

Center for Socio-Economic Studies and Multiculturalism, Iasi, Romania

Keywords: intercultural management, ethics, cultural dimensions, pandemic

As the pandemic spreads around the world it is increasingly clear that culture matters when it comes to the coronavirus.

Hofstede correctly anticipated how cultural interpretations are generalised into binaries by real people in real time. It does not take long for cultural binaries to translate into cultural stereotypes. The binary interpretations erupting all across the world with the rise of the current pandemic quickly gave way to racist stereotypes. Western characterisation of East Asians as carriers of the virus began and continues in schools, workplaces, and public spaces. Not just individual interactions, but entire nations subscribed to such a binary, albeit inaccurate generalization.

Virological and epidemiological knowledge is crucial, but political considerations also play a part in policy responses. The coronavirus crisis will be a defining moment for European politics. The COVID-19 pandemic has had huge social, economic and political implications across the globe.

The pandemic is a political gift for nativist nationalists and protectionists. Hungary's nationalist Prime Minister has blamed foreigners and migration for the spread of the coronavirus.

The coronavirus crisis is likely to have a lasting impact, especially when it reinforces other trends that are already undermining globalization. It has heightened perceptions that foreigners are a threat.

The question is: Did the pandemic bring something new in culture and ethics or does it just highlight more clearly already known aspects? In other words, "Nothing new under the sun?"

Organizatori:

Societatea Română de Bioetică
Center for Socio-Economic Studies and Multiculturalism

Sub egida:

Universității de Medicină și Farmacie "Grigore T. Popa" Iași
Colegiului Medicilor din România

Managementul Evenimentului:

Telefon: 0332.40.88.05

Email: contact@conferintadebioetica.ro

Web: www.eventernet.ro

ISSN 2344 - 388X
ISSN-L 2344 - 388X